

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.

Pe un jum. . 14 "

Pe o lună . 2-40 "

Nrul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferencz-uteza 20.

INSERTIUNILE

se primesc la administrație.

Mulțămite publice și Loc de
reciisă costă fiecare șir 20 fl.
Manuscripte nu să iua-
poiază.

Declarațiile lui Khuen — și alte lucruri triste.

Deputatul român Vaida a aruncat, iar contele Tisza a reușit să menție pentru câteva zile, în centrul agitațiilor politice chestiunea românească. Am avut parte de câteva momente înălțătoare, ni-s'a dat pentru o clipă să ne alintăm în iluzia că la frontul rîndurilor noastre s'a deschis iarăș un foc întetit împotriva cetățuiei panmaghiarismului. Iluzia noastră, durere, n'a avut însă nici de astădată norocul să fie deplină și curînd am fost supuși de-o penibilă îngrijorare, văzând cum unul dintre comandanți, în rîvna sa detestabilă de a-și asuma întreg meritul vitejiei a trimis o șrapnelă și împotriva rîndurilor noastre celor mai avansate către dușman și văzând că în acelaș timp un altul dintre comandanți, pentruca să ferească din calea celor mai bine țintite cartușe ale dușmanului, a cotit după aceiaș aripă îndrăzneată a armatei noastre, săvîrșind astfel o mare greșală de tactică în paguba biruinței finale a cauzei românești.

Două atitudini, aceste, dictate de porniri diametral-opuse, convergente însă în rezultatul lor dezastruos. Una a dlui Vaida, pe care am apreciat-o după merit în numărul nostru de alaltăieri, alta a dlui Ștefan C. Pop, cu care ne vom ocupa acum.

Dl Ștefan C. Pop, în discursul dsale de ieri, voind să infirmе afirmația contelui Tisza că actualii deputați ai românilor n'ar fi având încrederea poporului, i-a opus următoarea argumentație :

„Contele Tisza a mai spus că vede manifestându-se față de noi, din toate părțile, nemulțumire generală. Dacă contele Tisza vrea să se ocupe cu această chestie în mod serios, una dintre datoriile lui de căpetenie va fi să studieze chestia aceasta în mod serios. Se ridică voci împotriva noastră, dar nu din partea aceea la care vizează contele Tisza; vocile aceste nu sânt vocile elementelor moderate, ci ale elementelor și mai radicale, cari nu sânt mulțumite cu politica noastră și ne cer o politică și mai energică. Da, astfel de voci există, dar voci cari să fi condamnat atitudinea noastră — nu cunosco!”

Dacă am reține numai prima impresie ce ne trezește acest pasaj din cuvântarea dlui Pop, am fi ispitiți să credem că d-sa — dupăcum am spus și ieri — a fost nevoit numai să re-

cunoască adevărul că nemulțumirile ce s'au manifestat în coloanele acestui ziar n'au avut drept mobil „mâna cea lungă a guvernului” — aluzia cinică a dlui Vaida — ci dorința de a-i vedea pe conducătorii noștri cei mai galonați desfășurînd o activitate mai energică. Am găsi deci în acest pasaj renoașterea greșelii neiertate a dlui Vaida și-am citi de printre rînduri intenția de-a ni-se da o reparație. Durere, argumentația dlui Pop e tot atât de inadmisibilă în fond și nu mai puțin reproabilă decât lașul atac al d-lui Vaida.

Adevărat, că în mod implicit, dl Pop, răstoarnă aluzia calomnioasă a d-lui Vaida, căci în vreme ce dl Vaida ne-a insinuat iarăș și încă printr'o criminală manoperă politică „tradarea”, dl Pop grăbește să ne ofere steagul unui — dacă putem să zicem așa — ultraradicalism național.

În numele tabărei noastre naționale respingem cu toată hotărîrea încercarea dlui Pop de-a se infățișa pe sine și pe colegii dsale, în calitate de reprezentanți autorizați ai neamului românesc din Ungaria, drept luptători ai unui program mai puțin radical decât programul ziarului nostru, care nu este altul decât însuș programul partidului nostru național. Pentrucă noțiunea radicalismului nu poate să aibă altă accepție decât pe cea a radicalismului de convingeri principiare, deci de program. Și noi protestăm că ne-am fi arătat vre-odată nemulțumiți „cu politica” deputaților noștri și că le-am fi cerut vre-odată „o politică mai energică”. Nu cu politica lor n'am fost noi mulțumiți și nu politică mai energică le-am cerut, ci un lucru cu mult mai simplu, în vremile noastre singurul rațional și cinstit: *să-și facă datoria, — dovedindu-ne o energie mai intensă pentru realizarea programului nostru național, în aceiaș direcție și cu aceiaș stratagemă politică, pe care o dorim însă mai impetuoasă și mai conștientă.*

Atât atitudinea dlui Vaida cât și cea a dlui Pop au jignit deci adânc interesele luptei noastre. Nu contestăm că a dlui Vaida n'ar fi fost mai tristă, atât ca mobil cât și ca efect, a dlui Pop a fost însă în schimb mai păgubitoare pentru claritatea de vederi politice și în consecință și pentru unitatea de acțiune ce trebuie să ne stăpânească tabăra în mod absolut ori de câte-ori ne înșiruim în fața dușmanului. S'a adus o gravă atingere acestor două primordiale condiții în lupta fiecărui popor amenințat în existența lui națională.

Ne-am putea întreba acum, de sigur

cu mai multă aparență de îndreptățire, nu dnii Vaida și Pop sânt oare cei ispitiți de iantoma tradării naționale? Am putea să punem acum tuturor oamenilor cu mintea la loc întrebarea că cine sânt trădătorii, fie conștienți, fie inconștienți: noi, cari în numele *păturerii intelectuale sănătoase* a neamului nostru, am primit cu înfima înțărîtă de-o neînvinsă credință, sarcina de-a arăta pas de pas și în mod cinstit și hotărît greșelile conducerii noastre politice — ori acei singuratici din această conducere, cari provocând fatala noastră criză internă au pornit să se puie de-a curmezișul propagandei pentru *muncă și sinceritate* și au venit să ne ponegrească flamura cu o stăruință pe care nu ni-s'a dat s'o bănuim niciodată în lupta cu dușmanul?

Cine sânt trădătorii: noi, cari înfruntăm zilnic urgia guvernului și-a procurorilor, ori cei ce nu se dau înapoi nici dela primejduirea intereselor noastre superioare, acolo pe câmpul de luptă hotărîtore cu potrivnicii, în Cameră? Noi, cari ieșim zi de zi cu mărturisirea convingerilor noastre în fața celei mai largi publicități, ori cei ce în îndeletniciri de-o logică scâlbăiată — ca de pildă cele din „Românul” de azi — ne bănuiesc intențiile și insultă cea mai idealistă muncă pentru neam, țipând de după paravanul oficialității că noi am fi trădătorii?

Și de când noțiunea partidului nostru național a ajuns un paravan pentru toate greșelile celor dela conducere; de unde îndreptățirea de-a califica drept acte de tradare observațiile juste și făcute, dintr'o corectă interpretare a datoriei către neam, unor singuratici dela conducere? Și până când dezastrul acestei confuzii de idei?

Vor răspunde singuri la aceste întrebări toți cei ce au o convingere mai înălțată despre datoria de-a reprezenta și lupta pentru interesele neamului nostru. Noi nu vom lua îndeșert numele credinței cătră neam, noi ne vom feri cu groază de orice ispită de-a răspunde cu acuzația tradării de neam și vom lăsa și mai departe destructorilor noștri acest jalnic privilegiu.

Făcând această inversiune în ordinea de idei indicată de titlul articolului nostru, venim și la declarațiile de ieri ale primului-ministru, contelui Khuen-Héderváry. Declarațiile acestea constitue un moment și mai trist pentru luptele noastre, pentrucă mai mult chiar decât declarațiile contelui Tisza, ele au darul să reoglindească tragi-cele aberații ale potrivnicilor noștri. Punctul de vedere al contelui Khuen

se resumă în declarația, că cea mai de căpetenie cauză pentru care nu se poate face pacea între Români și Unguri, ar fi chiar concepția noastră politică. Conte Khuen ne cere singurul lucru să recunoaștem situația noastră de egal îndreptățiți cu Ungurii, căci pe urmă ne va face el toate favorurile „culturale și economice” pe lume și va continua, pe baza legilor existente, „să risipească exagerațiile” făcute de autorități. Deci pasul cel dintâi spre împăcare să-l facem noi.

Contele Khuen ne cere să mărturisim de adevărată cea mai mare minciună politică de pe continent: egalitatea noastră de drepturi cu neamul unguresc. Conte Khuen a făcut un lucru de prisos formulând din nou pretenția aceasta absurdă, cu a cărei valoare politică — sântem siguri — e în clar și d-sa. Căci nobilul prim-ministru cunoaște mai bine decât ori și cine interpretarea ce trebuie s'o dea libertății sale fiecare popor demn și conștient. Conte Khuen știe că neamul românesc din Ungaria se luptă pentru condițiile unei absolut libere dezvoltări naționale. Știe că în constituția dela 1868 ni-s'a dat un minim din aceste condiții și că tendința tuturor guvernelor de până astăzi a fost să le reducă și pe acestea treptat, tăindu-ne cu timpul orice cale de evoluție națională. În asemenea împrejurări solicitudinea contelui Khuen pentru pace nouă ne pare foarte nesinceră. Au dovedit nesinceritatea asta, cu multă abilitate de argumentație, chiar acum și dd. Vaida și Pop și am fi dorit foarte mult ca misiunea dlor să se fi mărginit la atâta și să nu degenereze în atitudine păgubitoare intereselor românești și proprii a mării numai decepția în sufletele tuturor oamenilor cu adevărată durere pentru soarta neamului românesc din Ungaria...

Criza parlamentară din Austria. În ședința dela 24 Martie a comisiei bugetare deputații celui secondatați de toți membrii uniunei slave au continuat obstrucția la discuția provizoriului bugetar. Și cu toate asigurările date, că e departe de ei gândul ca să obstrueze, vorbirile de peste o oră ale tuturor oratorilor dovedesc în deajuns intențiile lor.

În urma atitudinii luate de partidele celorlalte din Cameră față de jocul de-a vorbele al Cehilor, ministrul-președinte Bienert a luat hotărârea, că în caz când Cehii vor continua obstrucția și în ședința de Luni a comisiei, cabinetul va face pasul hotărâtor în scopul aplanării crizei. Acest pas hotărâtor înseamnă dizolvarea parlamentului.

Consiliu de miniștri. Din Budapesta ni se telefonează că azi, la orele 11 și jumătate, a avut loc un consiliu de miniștri, la care au luat parte toți miniștri.

S'au discutat afacerile curente și criza guvernului din Austria.

Guvernul maghiar și criza austriacă Din cercurile guvernului se dă ca pozitivă știrea că ministrul-președinte ori eventual ministru de finanțe va pleca în zilele prime ale săptămânii viitoare la Viena, pentru ca să se informeze despre starea crizei parlamentare austriace. Guvernul voeste să afle, dacă proiectele legate de termen se vor legifera până la termenul fixat ori nu, având a-și forma planul viitor de activitate conform stărilor austriace. Se afirmă însă că eventualele modificări nu vor înrăuri programul de muncă hotărât în ultimul consiliu de ministri, ci numai programul mai îndepărtat al activității parlamentare.

Tot cu această ocazie se face amintire și despre termenul referitor la depunerea proiectului reformelor militare, care pare a fi suferit o nouă amânare. Deo amdată a fost fixat: „pe la începutul ori mijlocul lunii Maiu”. Cu siguranță însă nici acest termen nu va fi ultimul, deoarece guvernul maghiar va trebui să aștepte aplanarea crizei austriace, ca să poată relua tratativele cu guvernul austriac în ce privește limba auditorilor din Ungaria.

Când se va aplană criza, nu se poate prevedea.

Situația politică în Croația. În ședința de ieri a camerei deputatul croat Radisevici a interpelat guvernul în chestia pragmaticeii căilor ferate din Croația. Pentru a pregăti răspunsul astăzi s'a ținut în Budapesta un consiliu de miniștri. Toți deputații croați au hotărât să rămână în Budapesta până Luni, când ministrul Khuen va răspunde la interpelație.

La întâlnirea ce a avut ieri loc între banul Tomașici și ministrul președinte, amândoi au căzut de acord asupra faptului, că rezolvând pragmatica căilor ferate în mod favorabil pentru Croați, actualele patimi ce bântuie între partidele din Croația se vor potoli și activitatea pașnică a saborului va fi pentru o vreme asigurată.

Rezolvirea acestei chestiuni va întâmpina însă piedeci și din partea parlamentului ungar, care de câteori e vorba de ceva concesii pe seama Croaților sau a celorlalte naționalități își pierde sărita. Se poate aștepta chiar cu siguranță o nouă încălcare a drepturilor Croaților și pentru a preveni orice eventualitate, deputații cari de prezent sânt în Budapesta au hotărât să țină Duminecă o conferință în care vor discuta ținuta ce trebuie să observe în această cauză.

Răspunsul la Mesajul de tron.

București, 24 Martie.

Dl Virgil Arion a prezentat în numele majorității Camerei române următorul proiect de răspuns la mesajul tronului.

Sire,

Adunarea deputaților, recunoscătoare pentru cuvintele călduroase cu cari Majestatea Voastră a salutat deschiderea primei sesiuni a acestei legislaturi, depune la picioarele tronului expresiunea devotamentului său necîntit către acela care a consacrat întreaga lui viață binei poporului român,

Sire,

Alegriile generale au permis țării să-și arate voința ei. Reprezentanții națiunii sânt fericiți a încredința pe Majestatea Voastră că vor lucra într-o unire desăvârșită cu guvernul M. V. al cărui program de reforme

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

Crâmpee.

— Cu prilejul Sezătorii din Sibiu. —

De Em. Gârleanu.

Niciodată, ca la sezătoarea din Sibiu, nu s'au adunat atâția scriitori la un loc. Sezătoarea a fost și mai deosebită decât celelalte prin faptul că eram împreună scriitorii din țară cu cei din Ardeal. Oct. Goga, I. Agârbiceanu, d-soara Maria Cunțan și O. C. Tăslăoanu întâișiau Ardealul. Acum când stau și mă gândesc la clipele de înălțare pe care le-am simțit, când simt că amintirea lor va rămânea veșnic în mintea și sufletul meu, caut să închez câteva crâmpee de amintiri, — prilejurile în care am cunoscut pe prietenii, pe scriitorii ardeleni.

Pe Oct. Goga l-am cunoscut acum cinci ani, la o masă de prieteni. Erau zilele de sărbătoare ale Expoziției, când lumea românească de pretutindeni alerga la București, ca la o chemare pe care de mult o așteptase. Era un fel de îmbătăre sufletească, un avânt rar, care turna în suflete și în priviri lumini.

Parcă-l văd pe tânărul blond, cu ochii lui verzi-albaștri, cu glasul potolit, cu zîmbetul discret. Cumpătat și cu tăle la vorbă, mi-s'a părut, la început, un visător care lasă lucrurile să i-se perindeze prin fața ochilor, cu părțile lor bune și rele, fără să încerce oprirea

lor din mers. Tot astfel l-am văzut și în casa dlui Iorga, numai că din convorbirea avută cu directorul de pe-atunci al *Semănătorului*, am înțeles că poetul e și un om cu o deosebită cultură, un om care a citit mult și a gândit îndelung asupra citirilor sale. Ce e cu adevărat Goga, adevărata lui fire însă, n'am descoperit-o decât peste vr'un an, când poetul venind în București a întârziat în jurul unei mese de prieteni, într-una din grădinile încântătoare ale mărginilor Bucureștene.

Atunci l-am cunoscut bine pe tânărul blond, pe tânărul care între ai lui se simțea acasă, pe poetul care vorbea deschis, cu o căldură și o rară adâncime în glas, care vorbea îndrăzneț, cu scâpărări în priviri, pe tânărul în care am zărit pe luptătorul de azi. Atunci am bănuit, și nu m-am înșelat, că poetul Goga, va începe lupta, că o va duce cu bărbăție, triumfând el asupra firei lui de contemplativ. Și'n tăcerea unui colț de verdeță, sub un zarzăr acoperit de roade aurite, am auzit atunci și glasul poetului Goga, glasul lui de cântăreț. M'a mișcat adânc duișoia cu care zicea cântecele noastre românești, izbucnirile cu care cânta doinele, minunatele doine ardelenesti.

Cu prilejul Sezătorii din Sibiu, l-am auzit iarăș povestind, într-o casă veche din dumbrava Sibiului, l-am auzit povestind prin câte a trecut când l-a arestat la Crăciunul trecut, câte clipe frumoase a trăit cu prilejul *candidaturii* lui. Și mă gândeam la seara aceea când l-am ascultat cântând, doina dorului și-a descătășării noastre sufletești.

Într-o după amiază de vară, tot pe vremea Expoziției, mă aflam la dl Iorga. „Vino să-ți arăt pe cineva!” îmi spune dl Iorga și, luându-mă de mână, mă duce în bibliotecă. Pe un scaun, puțin cam în umbră stătea un tânăr în haină lungă, neagră. „Domnul Agârbiceanu” îmi spune dl Iorga. Tânărul a zămbit, și'n fața lui nespuse de blândă, în fața dimprejurului careia barba blondă ca aurul de abea se statornicea, zâmbetul se strecură ca o rază. Il cunoșteam pe atunci pe Agârbiceanu numai de pe volumul pe care-l scosese editura „*Luca-fărului*.” Din scurta întrevedere din ziua aceea, — scriitorul ținea să vadă mănăstirea Cernica și s'a dus s'o viziteze, nu-mi rămăsese decât întipărirea chipului său de o nespuse blândea. De atunci, numai acum un an l-am revăzut iarăș pe scriitor, alergând, cum am alergat cu toții pe la editorii bucureșteni, să-i tipărească volumele. Atunci am avut prilejul să-l îndatoresc, dacă înseamnă îndatorire să vorbești unui editor despre un mare scriitor ca Agârbiceanu, despre un mare și adânc scriitor, poate despre cel mai adânc scriitor de astăzi al nostru.

Atunci a dat „*Prăpastia*”, în biblioteca „Lumina”, și alte două volume, mi-se pare la „*Minerva*”. Atunci am aflat că-l mutase în *Orlat*, lângă Sibiu, și-atunci am rămas mirat de deosebirea care o găseam între vorba, privirea și sufletul senin al scriitorului, și lumea întunecată, tragică și aspră a operelor lui. Și m'am gândit apoi, că poate numai un suflet ca a lui Agârbiceanu poate pătrunde cu raza lui de lumină, întunecul vieții acesteia.

va primi din parte-le, concursul necesar pentru realizarea lui.

Sire,

Adunarea deputaților a primit cu mulțumire încredințarea M. V. despre bunele noastre legături cu toate statele.

Hotărîrea cu care România a stăruit de peste un pătrar de veac într'o politică externă cumpătată și liniștită a asigurat țării încrederea și respectul tuturor. În năzuințele noastre urmărim un scop comun cu toate statele: menținerea păcii.

Sire.

Adunarea deputaților a luat cunoștință de măsurile ce guvernul M. V. crede menite a îmbunătăți starea economică și socială a țării.

Aceste măsuri cari constituiesc un adevărat program de prevedere socială, vor afla în noi un sprijin hotărît și statornic.

În așteptarea unei industrii puternice căreia îi vom da tot concursul nostru, înflorirea populațiunii rurale a rămas în România problema economică dela a cărei cumpătată deslegare atârnă progresul întregii țări.

În această ordine de idei, propunerea guvernului M. V. de-a veni în ajutorul țăranilor nevoiași scutind loturile mai mici de șese hectare de orice darc către stat, a aflat în toate straturile sociale ale țării un adânc răsunset și sântem fericiți că realizarea acestei măsuri se va putea face în cursul chiar al acestei sesiuni.

Propunerile pentru sporirea salariului întregului corp didactic, pentru îmbunătățirea stărei funcționarilor inferiori dela căile ferate, pentru eftenirea traiului în genere, dovedesc că politica guvernului M. V., stăpânită de grija binelui public, poartă caracteristica aceluși spirit de echitate și de ocrotire a celor mici, de care partidul conservator din România a fost întotdeauna condus.

Timpul scurt de care dispunem în această sesiune nu va îngădui Adunării deputaților să se ocupe cu legile pentru vânzarea de pământ la țărani, pentru asigurarea munci-

Scoteam revista *Făt-Frumos*, în Bârlad, când aveam, fără să ne cunoaștem, corespondență împreună. Știind greutățile prin care trece o revistă, am rămas mirat când am văzut cu ochii cele trei dintâi volume: ale lui *Agârbiceanu*, *Bârșan* și *Ciura*, eșite în editura „Lucașărului” din Budapesta. Și mi-am zis: *Tăslăoanu* e un om de o rară energie. Tot în același an de întâlnire fericită a Românilor de pretutindeni, l-am văzut și pe *Tăslăoanu* întâiași dată. Cu mustața scurtă, bărbierit, strâns în redignota lui, m'a dat înfașurarea unui militar îmbrăcat în haine civile. Din vorba lui, din planurile pe care mi-le spunea, — și pe care cu atâta neștirbire le-a adus astăzi la îndeplinire, — m'am încredințat că n'adevăr *Tăslăoanu* avea toate însușirile omului de litere, dublat de acel spirit de realitate care poate să și înfăptuiască ceva. Astăzi n'avem o revistă mai curată, mai artistică, o revistă cu mai mulți colaboratori, cu o mai bună conducere ca „Lucașărul”. Și dacă astăzi am avut prilejul să statornicim în suflitele noastre o amintire atât de frumoasă ca aceea a șezătorii din Sibiu, tot lui *Tăslăoanu* trebuie să-i mulțumim.

Așa am cunoscut, și-am deprins să-i iubesc pe acești trei tovarăși de luptă și de muncă literară.

torilor, pentru noua organizare a meseriilor și pentru descentralizarea administrativă.

Aceste legi menite a desăvârși opera de îmbunătățire socială întreprinsă de partidul conservator vor forma obiectul activității noastre în viitor.

Sire,

Adunarea deputaților simte o adevărată mulțumire că situațiunea financiară a statului îi permite să acorde, fără să zdruncine echilibrul bugetar, o sumă însemnată pentru întărirea armatei, această forță care întrupează cele mai sfinte tradiții naționale și care rămâne pentru noi cea mai puternică garanție a unui viitor fericit.

Sire,

Lucrând într'un acord deplin cu guvernul M. V., inspirați de același gând, mânați de același sentimente vom desăvârși cât mai grabnic opera ce țara așteaptă dela noi.

Să trăiască Majestatea Voastră.

Să trăiască M. S. Regina.

Să trăiască Dinastia.

O declarație.

Unul dintre măruntii Herostrați anonimi ai bunelor noastre moravuri publice „somează” în Nrul 46 al „Gazetei Transilvaniei” pe domniul Iustin Marseu, Mihai Velici, Cornel Iancu, Vasile Goldiș, Ștefan C. Pop, Ioan Suci, Cornel Ardelean, Gheorghe Popoviciu și Romul Velici, în calitate de „pretiți” ai dlui O. Goga, să-și dea în publicitate părerile lor despre domniul Nicolae Oncu și Roman Ciorogar, membrii în comitetul direcțional al ziarului „Tribuna”.

Subscriși, cari cu toții sântem aderenți neclintiți ai partidului și programului național românesc, cari cu prilejul recentei alegeri parlamentare din cercul Chișineului am luptat cu cea mai învăpăiată însuflire pentru izbânda dlui Octavian Goga și cari urmărim cu o caldă mulțămire, vreme de ani îndelungați, activitatea ziarului „Tribuna” și a conducătorilor ei, socotim, că de datorită cinstei noastre românești să protestăm cu toată tăria împotriva oricăror încercări mârșave de a ponegri prestigiul strălucitor al domnilor Nicolae Oncu și Roman Ciorogar, și să-l asigurăm pe iubitul nostru fost candidat O. Goga, că întovărășindu-se cu acești bărbați luminoși „precum și cu munca regenerătoare a ziarului „Tribuna”, purcede numai să se conformeze sentimentului obștesc, care nu mai poate rătăci, sub presiunea a nici unei acțiuni interesante, în ce privește activitatea binecuvântată a acestui ziar național.

Chișineu, 16 Martie n. 1911. Dr. Cornel Ardelean, Gheorghe Adam, Augustin Boțioc, Petru Rusu, Toader Memete, Gregoriu Mladin, Iovu Caba, Simeon Brage, Simion Pinter, Petru Tuleu, Todor Tuleu, Gheorghe Brage, Simeon Sereș, Ioan Buha, Petru Anciu, Gavril Popluca, Ioan Caba, Nicolae

Cociuban, Alexa Mazere, Mihaiu Mladin, Ioan Pinter, Ioan Brage, Ioan Tiăran.

Nădab, Onița Petru tinăr, Mladin Onuțiu, Nicolae Șiclovian, Flore Bălăban, Petru Onuțiu, Todor Une, Teodor Mladin, Laczó János, Gheorghe Cladovă, Mitru Une, Gheorghe Crainic, Ștefan Leucuța (Șimand), Traian Coaciu, Laurențiu Toader, Ioan Mladin, Dimitrie Boariu, Petru Roșu, Gheorghe Popoviciu, Dorel Onuțiu, Petru Chisela, Keta Pascu, Pavel Merce, Iescău Onuțiu, Petru Dema, Flore Ispas, Ioan Zsivan, Ștefan Merce, Gheorghe Drăgan, Pavel Drăgan, Vidican Onuțiu, Petru Farcu, Ioan Chirila, Mitru Gligor, Flore Trif, Ilie Mane, Flore Iuonaș, Ioan Todinca, Gheorghe Dema, Petru Cirilă, Ga-Merce, Teodor Cladovan.

Pil, Pașcu Moțiu, Mitru Hărțiău, Teodor Leucuța, Mitru Moțiu, Petru Muntean 15, Vichentie Otlăcan, Ioan Hărțiău, Nicolae Muntean, Simion Muntean, Gheorghe Banci, Flore Gergavi, Moise Paulciesc, Petru Moțiu, Achim Mati, Petru Bodarlan, Moise Dehelean, Nicolae Otlăcan, Romulus Pantoș, Moise Chirian, Onuț Moțiu, Mitru Bochiș, Iosif Morar, David Pantoș, Gavrilă Moca, Nicoară Ardelean, Maxim Lupaș, Nicolae Pantoș, Iosif Cordoș, Mitru Lupaș, Traian Stesie, Ilie Lupaș, Alesie Mihai, Simion Danse.

Sintea, Gheorghe Costa, Teodor Fălcușan, Simion Ghiuca, Teodor Cicariu, Ioan Ardelean, Gheorghe Bătrân, Simion Bătrân, Todor Micula, Gheorghe Orodan, Nicolau Mihăieș, Nicolae Bâlce, Ioan Rotar, Teodor Oala, Petru Boboș, Mitru Petrina, Teodor Fărcașan, Ioan Vidican, Pavel Grecu, Petru Ardelean, Simion Cicariu, Iovu Orădan, Ioan Rotariu, Ioan Orodan, Ioan Chirilă, Nicolae Mălăeș, Simion Orodan, Ștefan Bozgan, Nicolae Orădan, Ioan Todor, Ioan Sereș, Ioan Bătrân, Simeon Siemerean, Simeon Ardelean, Ioan Ola, Gheorghe Iencicaș, Gheorghe Orodan, Ioan Ardelean, Nicolae Fălcușan, Petru Ardelean, Antonie Biger, Petru Bătrân, Gheorghe Fărcaș Nicolae Neteda, Teodor Ban, Mitru Ban, Petru Sfătu, Antoniu Feldan, tinăr, Gheorghe Biger, Nicolae Ștefanuțiu, Teodor Ardelean, Onuțiu Iencicaș.

Carnetul unui privitor.

— Debutul. —

În chipul acesta s'a deșteptat enorm interes pentru debutul de azi al deputatului român. „Românul”.

*Vezi, dragă doctore, atacul
Imi pare cam impertinent.
Debut? Dar ani și ani trecură
De când întrași în parlament.*

*Știam că tu aveai menirea
Partidul să ni-l illustrezi,
Iar astăzi aflu din „Românul”
Căbia acuma debutezi!*

*Sau este vorba de debutul
Ce-a cauzat un ris nespus:*

*Jelania ce'n contra noastră
In sfatul țarei ai adus?*

*Căci altfel eu știam că'n dietă
Tu ești un vechiu parlamentar,
Că chiar dela Români odată
Sorbisî veninul cel amar.*

*Ții minte... Când cu poezia
Ce-ți ridică dușmani'n cap, —
Ce bobîrnac fi-au tras „colegii”,
Copile al lui Aesculap!*

*Dar mie tu mi-ești drag. Dă-mi voie
Ca să-ți urez ceva și eu:
De laudele din „Românul”
Să te ferească Dumnezeu.*

*Că te trezești ză te scoboară
De pe al măririi tale tron,
In proză'n care bălăcește
Sărmanul doftorul Ion.*

*Acum, când „autorizatul”
Afirmă că ești debutant,
Tu iartă, doctore, ascultă,
Și fă un gest frumos, galant.*

*Tu pârdește pentru o clipă
Tribuna ta de orator,
Ia microscopul și scalpelul,
Fă diagnoza... minței lor!*

Rămurel.

Cum s'ar putea...

— O soluție! —

Un cititor din Cluj, în lipsa altor gânduri serioase, se vede, sau probabil din fire un om mai veselnic, ține cu orice preț să-i tipărim și părerea dsale asupra modului cel mai fericit de-a pune odată capăt tuturor neînțelegerilor dintre »Tribuna« și adversarii ei oficiali și neoficiali. Cum noi am voit să fim imparțiali față de ori ce opinie, dăm curs unei părți a scrisorii acesteia, a cărei cuprins culminează în următoarele:

»Nimic mai ușor pentru liniștirea spiritelor, decât să satisfaci dorințele fiecăruia. Faceți să dispară mai întâi motivele supărării, dacă vojiți să aveți pace. Și o puteți face așa de ușor, deoarece soluția este în mână DVoastră. Aveți și pâinea și cuțitul și puteți fi mai generoși în măsurarea avantajilor pe seama fiecăruia. Căci după părerea mea, nu deosebiri de principii, nu grozava teamă de trădare v'a pus în cărcă »Românul« și a înscenat toată dandanaua asta, ci pur și simplu rîvne mai locale, pasiuni de ordin personal. Este o regulă la noi, că certurile principiare nu dispar prin nimic mai sigur, dela ordinea zilei, decât prin mulțumirea ambițioșilor și deșertăciunilor individuale. Mai ales în politică! O mitră episcopescă schimbă repede mentalitatea. Un post onorific, sau altul rentabil, astupă repede isvorul patimilor aparente. Deputățiile și fișpanatele prefac pe cei mai încarnați kosuthiști în monarhiști de cei mai leali. De ce nu băgați de seamă acest adevăr și de ce nu aveți darul de a vă orienta după aceste precepte sociale? Un post de onoare, un grad de influență, vre-un loc cu tanțieme, cuvinte dulci și înălțătoare, veți avea și DVoastră destule de împărțit. De ce nu faceți uz de ele, când pacea binecuvântată numai astfel se poate pogori peste regiunea Aradului?

»Dacă îmi permiteți, eu v'aș face indicațiuni sigure, cu care ați reuși, în termen de 24 ore, ca să potoliți patimile și să dați fiecăruia ce i-se cuvine. Aș rezuma de pildă toată operația de împăcare între frați la următoarele puncte:

1. Declarați categoric, că, date fiind faptele nemuritoare ale comitetului național, veți cânta în »Tribuna« zilnice osanale, în vers și proză, la adresa fiecărui membru al preonorat aceluiaș comitet și veți scrie cu litere de aur numele tuturor în analele istoriei glorioase a politiceii noastre contemporane. Lucrul acesta este ușor și ieftin și vă procură liniște de sus și vă scutește în viitor de voturi de neîncredere și de disciplină. In ori ce caz, nu uitați pe Pavel C'ucurel, săracu!...

2. Nu vă mai împotriviți și nu vă încăpăținați. Nu mai fiți așa de dârzi în chestia de proprietate. Avea d-voastră e a națiunii pentru că și d-voastră sunteți al națiunii! Acest argument peremptoriu ar trebui să vă spună, că este cu totul indiferent cine o administrează. Îngăduiți, ca doi din membrii locali ai comitetului, de pildă dnii Cicio Pop și Iustin Marșeu, să facă parte de drept din direcția și administrația »Tribunei« și iată al doilea pas spre pace e făcut!

Domnii aceștia dealfel sunt și scriitori de valoare (căci cine nu le cunoaște operele numeroase?) și ar putea prea bine să dea o direcție cum se cade scrișului dlor Goga, Agârbiceanu, Lupăș și celorlalți colaboratori și redactori ai »Tribunei«, pentru ca în sfârșit curentul opiniei publice să se îndrepte iarăș spre obârșia comitetului.

3. Cât pentru dl Goldiș, care este un amator de pensiuue, eu sper că d-sa ar închide repede »Românul«, dacă i-ați asigura un loc pe viață în direcția cutărei bănci mari de pildă. Obosit de scrisul gratuit, s'ar simți de sigur mai bine în mediul înaltei finanțe din capul acestei instituțiuni și ar avea, fără îndoială, ocazie mai multă a medita asupra casurilor de echivocitate din trecut. Fantazia d-sale combinativă ar găsi un nou și vast teren de combinațiuni problematice. Și cu mulțumirea d-sale s'ar face al treilea pas spre pace pe pământ....

«Iată numai pe calea asta s'ar putea pune sfârșit războiului între frați. Fiți blânzi cu frații voștri, potoliți nemulțumirile locale, respectați mărimile autorizate și n'au să mai zică nici »pis«, nici la lupta de principii n'au să se mai gândiască».

Am înregistrat această părere modestă a simpatizului clujan, cu toate că are aerul, că vrea să rădă de noi. Un fond de adevăr tot au însă aceste rânduri, ori cât ar fi voit pehlivanul lor autor să ne seducă cetitorii.

Scrisoare din Blaj.

Blaj 23 Martie.

Fiorii primăverii. — Cultura se extinde la sate. — Reviste și ziare.

(Dela corespondentul nostru). Zimbetul feciorelnic, candid al razelor de Mart, nu-i suflet, ca să nu-l înduioșeze și să-l înfioare. Câte iluzii zdrobite ori moarte, renasc la cel dintâi suris al primăverii. Pe mine mă emoționează până la lacrimi. Așa plimbându-mă agale pe sub grădina liceului, pe pașiștea arămăe, pătata de picurii de zmarald ai firisoarelor de iarbă, și privind îndurerat la un monument al unor vremi de restrîște și de glorie, la peatră simplă, nouă atât de dragă, care acum zace bucățele sfărâmată de o mână sacrilegă, mai anii trecuți. O, cât mă înduioșez și mă cutremur privind la monumentul acesta zdrobit; la »Piatra libertății«.

Dar așa, cum e sfărâmată, îngroapă sub ea, pentru veșnicie, multe veacuri de suferințe și tortură, îndurate de neamul nostru pe urma tirăniilor opresoriilor noștri de-atunci și de astăzi. Semnul acesta smerit, al unei lupte dată pe viață și moarte, între noi și vrășmașii noștri de veacuri, mă face să cred, că nu peste mult, vom putea îngropa sub ea și minciuna, stăpânitoarea și cărmuitoarea acestei țări nenorocite. Dar astăzi în veacul luminii, noi nu mai vrem, că în zîngăte de armuri, lăsând în urma noastră rîuri de sânge, — să te răpunem pe tine falșitate, ce-ți place să huzurești în țara aceasta cu atăția stăpâni, nu, ci prin arma dreaptă a luminii, vrem să te zdrobim, și să te prohodim pentru eternitate sub zghiabul, ce stă acum în fața mea.

Se pare, că se apropie și neamul nostru, după atăta orbecare, de împărăția sfântă a luminii. Căci cecece mi s'a dat să văd zilele trecute, nu poate să fie, decât cea mai eclatantă chezășie, că mereu-mereu ne împrietinim și noi cu cultura. Adică mai ieri stănd la vitrina librării arhidiecezane, mai multe fețișcane, — după cum îmi spuneau, din Sâncel, o comună fruntașă lângă Blaj, — eșiră din librărie fiecare, cu câte-o gazetă în mână.

Și sorbind cu o nespasă sete din coloanele »Libertății«, măsurau laptele, jupăneselor cumpărătoare. E acesta un semn bun. Un semn de primenire. Pe mine m'a înduioșat atât de mult lăptăresele acestea, încât sub razele febrile ale soarelui, îmi venea să le sărut ochii lor clari, strălucitori și dornici de lumină. Imi venea par'că s'o iau la goană nebună până în satul acela frumos, în școala aceea smerită, cu geamurile lipite cu un petic de hârtie, și să sărut fruntea acelu dascăl harnic, care a scos din întuneric pe acestea nevinovate fețișe, și a deșteptat în ele dragostea pentru citit, pentru limbă și neam.

Vedeți câte poate face un dascăl român, conștiu de menirea lui. El, dascălul poate nenoroci un neam întreg, și iarăși, tot el, când e inspirat de duh românesc, și mai ales când el nu dă ascultare glasului demonic, care în schimbul unei bucăfele de pâine, ce i-o dă, îi cere sufletele tinerilor copilași, puse în mâinile lui, — da el învățătorul poate trezi conștiința națională într'un neam întreg, făcându-l conștiu de menirea și drepturile lui.

Dela învățători să așteptăm, totul. Căci fără abecedarul lui, țaranul nu va înțelege evenghelia propovăduită de preoții-conducători ai destinelor noastre. Fără un țaran luminat, deștept și cititor de carte, lupta noastră pentru dezrobire, încă multă vreme va rămâne o zvârcolire zădarnică și neputincioasă, va fi o himeră, care ne va da să credem, că ne apropiem de țintă, pe când aevea sântem departe de ea. Țarani luminați ne trebuie, și biruința noastră va fi asigurată.

Blajul nici odată n'a fost impasibil față de mișcarea noastră culturală și politică. Din contră, pe vremuri, de-aici s'a dat signalul de alarmă. Și dacă în politică, ține de cuviință, ca astăzi să nu-și ia partea leului, în schimb el, pe terenul cultural ține pas alături de oricare alt centru românesc. Căci la dreptul vorbind, puține centre se pot lăuda cu atătea reviste, pentru toate tagmele; »Revista politică și literară«, care umple și ea un gol în literatura noastră, »Foaia școlastică«, revistă pur pedagogică, care îmbrățișează toate chestiile didactice și învățătorești, »Cultura creștină«, revista cea mai de seamă a preoțimii unite.

Apoi mai avem, aici în Blaj, și un ziar politic »Unirea«, organul mitropoliei unite din Transilvania, care apare de trei ori la săptămână, și-i place, — în chestiile mai importante din viața noastră politică — să-și aibă părerile ei originale, unice în felul lor, și nu arareori chiar ciudate; tocmai din motivul acesta, multora, chiar și celor din cler, displace ziarul acesta, și nu odată îl auzi pe câte un profesor tinăr, făcând hazuri pe socoteala lui. Chiar pentru aceasta, în cercurile românești se vorbește de mutarea organului autorizat al partidului, nu la Cluj, după cum se scrisese, ci la noi, aici în Blaj. Că ar fi un bine pentru noi, aceasta o las în discuția celor autorizați și competenți. Eu înregistrez numai știrile, ce se zvonesc pe aici.

Coresp.

„Tribuna“.

Sub acest titlu »Libertatea« din Orăștie scrie:

Nu mai siliți de împrejurări și de netactul altora. Luăm cuvântul să vorbim despre acest lucru. Din mai multe părți am primit în zilele din urmă scrisori dela frați țarani ori cărturari ce trăesc în mijlocul poporului, cari ne pun întrebări, că ce s'a întâmplat între domnii noștri, de să vorbește de o »trădare« (vindere de neam), și ce e drept în asta? Unul ne scrie:

...Dând și noi cu ochii de foile prin cari domnii noștri să învinovătesc așa de greu unii pe alții de necredință față de neam, ajungem în starea tristă de a ne întreba: Cui să mai crezi? La »Tribuna«. Ori la partid? Doar toți vrem un țal. Pentru ce nu ne lăsați pe noi cei buni, să vă știm curăți, buni, harnici, ea până acum? Pentru ce desvăliți, calomniați, dați cu tină, încât o să ajungem, de să va urma lupta între frați, să zicem cu tot poporul: și tu »minți«, și tu!...

Alții ne scriu în altfel. Îndeosebi după ce au citit în numărul poporal de săptămâna trecută a »Românului«, foaia oficioasă a partidului, un articol în care se spune ca fapt, că »ziarul Tribuna ține legături cu vânduții«, — ni-se fac întrebări uimite dela cititori din popor.

Pentru voi, suflete bune și drepte, din popor, spunem următoarele simțite cuvinte. Noi stăm departe și de »Tribuna« și de »Românul«. Nu ne cere nimeni sprijinul, nici nu ne sprijinește. Nu avem nici un folos să apărăm pe unii, să hulim pe alții. Mai mult ca ori-cine, putem

spune sincer, ce vedem, și ce e drept. Și noi va spunem:

Nu e nimic alta, decât o nenorocită frecare între două grupe de fruntași, adunați în jurul a două gazete ale noastre. De tradare (vânzare de neam) nici vorbă! Nici umbra ei nu s'a arătat pe undeva. E aceeași arătare, pe care a-ți văzut-o între Unguri la alegerile trecute: Oamenii lui Tizea strigau după ai lui Justh; Vanzătorilor de neam, v'ați însoțit cu Românii colo ori colo! Cei ai lui Justh și Kossuth strigau după ai lui Khuen vânzatori, că ei s'au dat la târg cu noi mâncătorii acestei țări! Când colo și unii și alții nu că ne-ar fi căutat, dar ne-ar fi mâncat de-a binele, de puteau! În ora lor de partid, își strigă câte netoții toate. Iar noi, ciuha pentru ei, nu vedeam nici umbră de apropiere ori de luare în brațe din partea nici unora nici altora. Poate pe gât de le simțeam mâna!

Așa-i și cu cele două foi ale noastre dela Arad: Sânt supărate între sine. Cât pentru dragostea ce o au însă, și una ca și cealaltă, față de Unguri, să nu și-o poftască nimeni pentru sine!

Nu s'a petrecut nimic, dragii mei, nici la „Tribuna“ afară de atâta, că s'a slobozit la o critică uneori prea departe mergătoare, față de lucrările conducerii noastre naționale sau față de oamenii singuratici din preajma acelei conduceri. Atât: E greșală asta, din unele puncte de vedere. Dar nu mai mult!

Acum însă oamenii dela foile apărătoare partidului, au căzut și mai adânc în păcatul pentru care s'au revoltat contra „Tribunei“: Aceștia fac de-adeptul vânzatori pe oamenii cei mai cinstiți ce mai scriu la „Tribuna“ fie și numai literatură, ca părintele Agârbiceanu, protopopol Lupaș, profesorul Ciura, (acum și Ciura!) și alții! Deși ar trebui mai curînd să se închine înaintea lor, decât să-i stropească, fie și numai cu un strop de apă, și să lăudăm pe Dumnezeu că-i avem!

Asupra românismului dlui Dr. Oncu nu critează nimeni să zică o vorbă rea! Și dl Dr. Oncu e întâiul între stăpânii asupra „Tribunei“. Viața acestui bărbat e o lamură de muneă înaltă și ideală pentru neam, și în biserică, și în cele economice, și în cele culturale și ale politice! Apoi, dragi frați, ei-că „spune-mi cu cine te însoțești, ca să-ți spun cine iești“. Dacă Dr. Oncu e așa de crezut de toți ca Român ca aurul, cum poți crede că d-sa să însoțească și să învingă cu o ceată de „vânduți“? E o copilărie ori o întunecare de vedere, în urma patimei ce să pune în hărțuiala asta dureroasă.

Mai mult. Noi zicem așa: Poate că Mangra și Broțe, când s'a făcut „Tribuna“, s'au apropiat de ea cu gânduri rele, ascunse, păcătoase. Ei vor fi vrut să planteze aci o plantă, care să rodească ca mune venin pentru pământul neamului. Dar muncitori la foaie și ocrotitorii ei, n'au avut de unde să-i ție de o pănură cu ei. Au luat dar redactorii și sprijinitorii pe care i-au găsit, Români adevărați. Când peste ani de zile cei doi oameni negri și-au dat pe față gândurile, că ei ar vrea să facă o cărnitură păcătoasă în politică, — proprii lor muncitori și ocrotitorii foii, s'au întors ca o tabără, ca un om, contra păcătoșilor și i-au zvârlit din mijlocul lor, de nici nu se mai văd!

E asta o dovadă că la această foaie să află „trădători“? Din potrivă! Mai curînd e dovadă de sănătate națională, nu de altceva!

Așa să știți, dragi frați din popor! Pentru noi tocmai cearta din jurul „Tribunei“ a vădit, cât de sănătoși sîntem! Că de luni de zile se ceartă două grupe de cărturari, și n'au putut scoate la iveală nici un „vânduț“! Că de era, de-o mie de ori era zmul afară ca o masea găunoasă! Dar nu e!

Și va fi iar aceluși pace și între acești domni ai noștri și i-om vedea întrecându-se la muncă bună pentru binele neamului!

Cecace și dorim cât mai curînd.

Atacurile d-lui Goldiș.

În numărul de ieri al autorizatului, pensionarul dl Vasile Goldiș, atacă într'un mod disprețitor și incuificabil pe dl Dr. Nicolae Oncu. Omul acesta pățimăș, bolnav al ambițiilor sale fără seamăn, care a aprins și susține aici focul urei și al vrajbei, batjocurește acum într'un mod trivial, *fără nici o scântie de convingere în tot ce scrie*, pe un bărbat care a încărunit în muncă fără preget și fără odihnă pentru neamul său.

Reproducem mai jos, ce scrie azi, *fără a iscăli*, fiindcă știe că e o infamie, și ce a scris la 5/18 Ianuarie 1903 *sub propria iscălitură* când era vorba de a aduce laude d-lui Oncu.

...«Cine-i va înlocui? Marele Român dl Dr. Nicolae Oncu, care dela nașterea sa până la moarte nici-odată nu a mințit, care a creat societatea românească din Arad, a înființat, a susținut, susține și va susține în vecii vecilor institutul de credit și economii „Victoria“ din Arad a înființat și susține „Tribuna“ cu toate instituțiile și subinstituțiile ei, a zidit din a-veerea sa „Casa Națională“ din Arad, atotțitorul, făcătorul cerului și al pământului, văzutele, tuturor și nevăzutele, precum și vrednicul său tovarăș de „luptă“, Prea Cuvioșia Sa părintele protosințel Roman R. Ciogariu, neprihănitul, care spovedindu-se sieși a aflat candidul său suflet fără maculă, de bună samă nu vor primi candidaturi naționale, căci atotțitorul a fost patru ani de zile deputat și a bombănit o singură dată în parlament ceva a vorbire, câtă vreme în congresele și sinoadele bisericesti ucide lumea cu vorbăria sa fără sfârșit, fiind pentru parlament totdeauna bolnav, pentru sinoade totdeauna sănătos, iar vrednicul său tovarăș de luptă, nici măcar în casa comitatului nu și-a deschis vreodată glasul fermecător, necum să se angajeze pentru parlament ori pentru adunările populare. («Românul», 12—25 Martie 1911. Din peana malestrului condeului Vasile Goldiș).

Iată acum ce scria la 1903.

...«Un Dr. Nicolae Oncu, cinstea intrupată, bărbatul, care a înființat „Victoria“ din Arad, care a ridicat în Arad falnică „Casă națională“, care nu cunoaște altă bucurie a vieții, decât să asude muncind din greu pentru binele neamului românesc, este tirit în noroiul unor calomnii ne mai pomenite. Și „Gazeta Transilvaniei“ dela Brașov „Tribuna“ din Sibiu; „Drapelul“ din Lugoj, „Unirea“ din Blaj et tuții quanti, *ziare pretinse românești*, cari toate foarte bine cunosc pe acest bărbat cu mintea mare și sufletul de aur, nu află un singur cuvântel pentru a stigmatiza infamia aceasta.

Astfel brigantii, bine înțeles prind curaj. Ei cred, că opinia publică românească e cu ei. Căci „Gazeta Transilvaniei“ și „Tribuna“ și „Drapelul“ și „Unirea“ sunt toate cu ei. Cel puțin qui tacet, *consentire videtur*.

...«Pentru că noi nu admitem direcțiunea politică a ziarelor „Gazeta Transilvaniei“, „Tribuna“, „Drapelul“ și „Unirea“ din Blaj, ziarele acestea nu-și pot în destul ascunde bucuria, când niște veritabili hoți de pădure cu articole josnice ale calomniei se năpustesc asupra noastră. («Tribuna Popului» 5/18 Ianuarie 1903. Iscălit: Vasile Goldiș.

De atunci, din 1903 adică, d. Oncu a mai ridicat palatul „Tribunei“ și azi mâne se va ridica, tot prin concursul dsale neobosit, *școala de fete din Arad*. Acestea îl învrednicesc acum, de batjocurile dlui Goldiș, cari se răsfrâng însă numai asupra dsale, arătând perfect micimea și neputința dsale sufletească.

Analizați însă bine și stilul omului acestuia din topor. Cum scria și atunci la adresa ziarelor „Gazeta Transilvaniei“, „Tribuna“, „Drapelul“, „Unirea“, „Brigantii“, „hoți de pădure“, „arme josnice“ și alte epitete, cari toate reapar acum în ziarul autorizat, din coloanele căruia, știți, „sunt excluse toate personalitățile“.

Pe mâna unui astfel de om iese dat acum ziarul partidului, susținut cu mari sacrificii na-

ționale, ca „să restabilească pacea între celelalte ziare“; *omul acesta al păcii*, a fost găsit, ca să aducă duhul înțelegerii între noi. Dar tocmai însărcinarea omului acesta pățimăș cu conducerea ziarului autorizat, iera dovada cea mai palpabilă, că aici nu se urmărește pacea, ci zavistia, nu se urmărește înțelegerea ci tăciunăria, pentru motive de urâte interese personale.

De săptămâni de zile nu facem altceva decât ne apăram împotriva atacurilor într'adevăr josnice ce ni-s'adresează din partea acestui om și a oficinei sale, care operează cum zicea d-sa, ca *hoții de pădure*, prin anonimatul din coloanele celorlalte ziare „pentru că noi nu putem admite direcțiunea lor politică“. Și cu toate că ni-s'au adresat cele mai incuificabile atacuri, chemăm de martori cetitorii noștri, dacă s'a scris în ziarul nostru în felul trivial cum se scrie azi la adresa bărbaților din jurul „Tribunei“.

În numărul de ieri al autorizatului, chipurile de a lua *apărarea comitetului*, ne învinuiește din nou cu *trădare*, fiindcă am cutezat să ne apăram împotriva dlui Vaida din parlament și a dlui Maniu din articolele sale. În același număr însă d-sa, *nu săvârșește tradare*, când pe alt membru din comitet, care are atâta greutate în viața noastră publică fie ca dl Vaida, fie ca dl Maniu, îl terfelește într'un mod într'adevăr ordinar și trivial. Am putea să întorcem întrebarea d-sale pusă dlui Ionel C. Brătianu: ce ar zice, de pildă dl Costinescu, când organul autorizat al partidului liberal s'ar năpusti cu adevărată furie asupra d-sale?

Căci dl Oncu face parte din comitet tot așa ca dl Maniu ori ca dl Vaida.

Nu mai vorbim de insultele respingătoare aduse la adresa celor mai distinși scriitori ai neamului nostru, la adresa dlor Goga, Agârbiceanu, Ciura și Lupaș pe cari fi atacă într'una de când au răspins „ofertele d-sale în plus“ de a colabora la ziarul său.

Cu durere în suflet, denunțăm publicului aceasta nimicnicie de suflet, ca să înțeleagă oricine, de ce nu se poate pune capăt acestui război nefast între frați și de ce s'a pornit chiar dela început, căci luminat un colț de acesta sufletească, el explică mai convingător ca orice, origina atâtor lucruri lipsite de orice chibzuire, de orice rațiune.

Povestiri de femei.

Femei la lucru.

Astăzi are loc în Orăștie, adunarea generală a Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedorii, sub președinția distinsei doamne Elena Hossu-Longin. Ce păcat că astfel de ocazii nu reușesc a avea o deosebită putere de atragere, cel puțin pentru femeile din imediata apropiere a acestui comitat. Un astfel de prilej cu dela sine grăitoare importanță, așa necăutat de efecte și netrîmbat cum este, în multe cazuri, cu toate acestea, ar fi cea mai fericită ocazie de înălțătoare pilduire, un curs frumos și sănătos pentru educația sufletească a femeilor române de pretutindeni. Intemeiată în cel mai bogat comitat din Ungaria, în ceace privește arta cusăturilor și țesăturilor naționale românești, Reuniunea aceasta, o mână de femei înțelepte și energice, se află azi în fruntea gardei noastre naționale, feministe.

Paznică neadormită și credincioasă, alături de Reuniunea femeilor române din Sibiu și aceea din Făgăraș, Reuniunea femeilor din Hunedoara a veghiat neodihnită la templul artei naționale a femeiei române, pe care-l ferește cu toată sfințenia, de orice știrbire, ori atingere vrăjmașe.

— Premiati mai de multeori. —

BOROLINUL

leacul miraculos de casă alui

— — — Dr. Borovszky — — —

se vinde deja și în comitatul nostru. — Efectul și puterea acestui mijloc de casă este neîntrecut la *bronchită, boale de nervi și musculare, dureri de cap și dinți* precum și la toate boalele obvenite din răceală, ca *reumă, podagră, ischias, dureri în oase, aprinderi musculare și amorfie*, în fine la *dejerături* și la încetarea rănilor provenite din *arsuri*. — **Desinfector și mijloc excelent pentru scutirea corpului.** Preparatorii: *Dr. Borovszky R. medic și Borovszky K., Budapest, II, Főutca No 77c.* Se capătă în sticle de 1-20, 2-— și 2-50 cor. în Arad la farmacia *Földes Kelemen*, la drogueria *Vojtek și Weisz* și la farmacia *Örs Rezső* în Pâncota.

Călăuzită de mintea aleasă și înaltele însușiri frumoase cu care e înzestrată dna Elena Hossu-Longin, presidenta reuniunii acesteia, înjghebată ca toate reuniunile noastre sub norii grei a unor vremuri aspre, în condiții vitrige și împrejurări anevoioase, cu concursul altor suflete devotate, femei pline de rivna muncii, s'a întemeiat acum câțiva ani atelierul de țesături și broderii românești dela Orăștie. De atunci și până astăzi, peripețiile nenumărate și incidentale, piedicile și greutățile de tot soiul, ce sunt legate de astfel de întreprinderi pline de jertfă, urmărute an de an, dovezi de curaj și stăruință excepțională, sunt pagini triste dar frumoase, în care se eternizează, mai cu putere ca oricând, vecinic amintita răbdare a femeii. Din negura sbuciumului neobosit al muncii, în zilele grele ale Reuniunii acesteia, trei figuri de femei se desprind, luminoase și clare, în cadrul zilei senine de azi. Dna Elena Hossu-Longin, presidenta Reuniunii, un imaculat și entuziast suflet de Româncă, meteorul puternic în vremurile de nepătruns întunerec, când mintea cumpănită și înaltă-i înțelepciune a îndreptat și a purtat, cu siguranța unei busole, pașii nehotărâți și sovăitori. Incredzătoare și senină asemeni unei stele călăuzitoare, cuvântul ei a împrăștiat lumina și a întărit credința în suflete și astăzi, când grație activității rodnice a atelierului de țesături din Orăștie, Reuniunea femeilor române din Hunedoara ne apare demnă de urmat ca exemplu de activitate și muncă fără preget, privirile tuturor sunt îndreptate în primul rând către aceea care cu adevărat a fost și este sufletul întregii Reuniuni.

Am avut în câteva rânduri expoziții și la Arad și la toate ocaziile serbătorești, oricine a putut admira frumoasele lucruri de mână, tot felul de broderii și mai eu deosebit țesături românești, executate în atelierul dela Orăștie.

Frumoasele covoare de lână țigae și de Smirna, cu vechi și prețioase motive, cele mai multe adunate numai din comitatul Hunedorii, care — după cum am spus — stă în fruntea tuturor ținuturilor românești ca măiestrie în felul și execuțiile broderiilor și țesăturilor noastre naționale, toate de un colorit și o fineță din cele mai alese și delicate. Draperii, cuverturi, odoare preoțești și tot felul de lucruri, ca garnituri, stufe de mobile, periuțe etc., toate lucrate cu o minuțiozitate și un gust rar. Dar mai ales porturilor naționale de pretutindeni, cu deosebire însă celor de prin părțile locului, li-s'a dat o atenție specială din partea Reuniunii, care a căutat să stabilească cu rigurozitate nota caracteristică și originală a fiecăruia.

Atelierului dela Orăștie îi datorim splendidul triumf al portului de pădureancă, adus de prin susul ținutului Hunedorii și îmbrăcat la noi, pentru cea dintâia oară la balul costumat de acum un an.

Și când pomenim de atelierul dela Orăștie și de toată frumuseța operelor lui, ne gândim la dna Victoria Dr. Erdélyi, însuflețita apostolă propovăduitoare a artei acesteia în părțile noastre, și ne gândim la modesta ei discipolă d-soara Tiberia Barcian, cea dintâi directoara, cea din urmă maestra atelierului.

Și tributul nostru de admirație din repetitele ocazii, când ne-a fost dat să admirăm adevărate opere de artă dela atelierul din Orăștie este infim, față de recunoștința ce o datorim acestor două femei cari, alături de credincioasa lor sfătuitoare și prezidentă, au muncit și muncesc fără preget, în niște împrejurări și condiții mai mult decât îngrate. Mi-aduc aminte de impresia dureroasă și înălțarea sufletească, ce am simțit-o în momentul când întâmplarea m'a dus în mijlocul aceluia atelier de muncă grea, văzând cu ochii ce poate stăruința nobilă și jertfa de sine a femeii; și nu pot uita părerea de rău ce mi-a înecat sufletul, că nu aveam mijloacele sfântului Nicolae, să pot arunca o pungă cu galbeni pe fereastra căsuței, în care, prin exemplul acelor femei, munca se cinstea într'un chip neasemanat.

Aflu că nobleța sentimentelor frumoase a dlui Miha, care a ajutat și până acum atelierul Reuniunii, a cedat pe viitor un local bun și confortabil, gratuit, pentru instalarea atelierului care se susține de altfel cu mari sacrificii numai din propriile eforturi ale Reuniunii.

Și când pornesc în noianul gândurilor acestora și-mi vin în minte străduințele atâtor inimi mari și nepăsarea bolnavă și indolenta noastră nepăsare față de atâtea lucruri și fapte cari ar trebui să ne atragă dragoste și luare aminte, printre toate necazurile zilelor, curajul cu care astfel de femei se înjugă la muncă, îmi pare aproape eroic.

Să răzbesti prin restriștea atâtor vremuri grele, să taci și să muncești, chiar fără răsplata unui cuvânt bun, și să ajungi la un liman așa de frumos! În zilele de azi cel puțin, se cuvine ca o clipă din gândurile noastre odihnite să le purtăm departe, în mijlocul femeilor acestora brave, din a căror muncă exemplară să sămănăm măcar o grăunță asemănătoare în buclele intenții care ne alătură și ne unesc într'aceleași idealuri.

Sulfânica.

Un plagiat... autorizat.

Grele vremuri au dat peste bietul autorizat, de când s'a întors dl director. Căci dl Goldiș multă vreme „n'a fost acasă“. Și cum s'a întors, iată că încep să apară în autorizatul de peste drum cele dintr'îl plagiate.

P. Sf. Sa episcopul Caransebeșului a adresat obștei românești un apel, solicitând sprijinul tuturor Românilor pentru clădirea unui seminar teologic în Caransebeș. Apelul s'a trimis și ziarului autorizat, care l-a și reprodus făcându-i un comentariu călduros.

Acest comentariu însă e un plagiat sfruniat. (Iși va fi adus aminte dl director cum scria, pe vremuri, manualele de istorie?). Organul autorizat n'a găsit de cuviință să-și exprime părerea sale autorizate asupra acestui apel, ci drept întroducere dă câteva fragmente dintr'un articol de fond publicat de-o foaie populară.

Fără să indice foaia din care „împrumută“ cuvintele călduroase de recomandare a apelului, prezintă comentariul acesta drept propriul produs al redacției sale autorizate...

Mai ciudat e însă că pentru acest împrumut s'a adresat ziarului „Libertatea“, ziarului părintelui Moța despre care dl director vorbește numai peste umere: „Și ăla mai vrea să fie scriitor?“

Dar iată ce scriu cele două ziare:

«Libertatea.»

«Prea Sfințitul Episcop al Caransebeșului, Dr. M. E. Cristea, publică în «Foaia Diecezană» de Duminică trecută, un foarte călduros și luminat apel, chemare către toată obștea credincioasă a Episcopiei Sale, — ca aceea să-i vină într'ajutor a înălțarea o veche și arzătoare lipsă a acestei episcopii: de a avea și ea un seminar diecezan pentru creșterea (și mai) buna (pază și îngrijire a tinerilor clerici și pedagogi) a viitorilor preoți și învățători...»

«Caldă chemare a Păstorului ce nuziește spre tot ce e bun, nobil și de folos bisericii și neamului său, — va fi cetită în Duminică Floriilor în toate bisericile din dieceza Sa. Noi (atragem de pe acum luarea aminte a cetitorilor foilor noastre din acea dieceză, asupra acestei nobile chemări și) îndemnăm pe toți a să face unul fiecare apostol viu și zelos al cuvântului arhierului lor, și premergând înșiși cu pildă bună, cu jertfire pentru scopul sfânt: să răspundă glasului chemător prin trimiterea decât mai frumoase colecte (adunări de ajutoare), — așa ca bunul lor Arhieru să-și poată vedea cât mai repede visul intrupat.»

«Foarte mult am dori, ca o astfel de chemare să nu afle răsunet numai între hotarele diecezei pe care o privește, ci chiar și în afară de ea, în toate părțile locuite de credincioși, frați ai celor dela Caransebeș...»

Au început plagiatele autorizate. Acum nu se mai poate îndoi nimeni că dl director a sosit... „acasă“.

— V.

P. S. Dl director a uitat să-l întrebe pe Vernescu cum îi zice în românește la „Körlevél“ și a scris firește „circularul“, câtă vreme toată lumea românească scrie „circulară“...

«Românul.»

«P. S. Sa episcopul dr. M. E. Cristea al Caransebeșului a trimis o foarte călduroasă și luminată chemare către toată obștea credincioasă a Episcopiei sale, ca aceea să-i vină într'ajutor a înălțarea o veche și arzătoare lipsă a acestei episcopii: de a avea și ea un seminar diecezan pentru educația bună a viitorilor preoți și învățători.»

«Caldă chemare a P. S. Sale, ce nuziește spre tot ce e bun, nobil și de folos bisericii și neamului său, va fi cetită în Duminică Floriilor în toate bisericile din dieceza Sa. Indemnăm pe toți cetitorii ziarului nostru din dieceza Caransebeșului, a se face unul fiecare apostol viu și zelos al cuvântului arhierului lor, și premergând înșiși cu exemplul bun, cu jertfire pentru scopul sfânt: să răspundă glasului chemător prin trimiterea decât mai frumoase colecte, așa, ca bunul lor Arhieru să-și poată vedea cât mai repede visul intrupat.»

«Foarte mult am dori, dacă o astfel de chemare ar afla răsunet nu numai între hotarele diecezei Caransebeșului, ci în toate părțile locuite de credincioși, frați ai celor dela Caransebeș...»

Scrisori din Paris.

O sută de ani dela moartea ducelui de Reichstadt. — Familia unui erou dela 1870 în mizerie. — Glorificarea lui Tolstoi la Sorbona: discursul lui Anatole France. — Sărutul din punct de vedere juridic. — Statuia lui Coquelin aîné.

Paris, 21 Martie.

S'au împlinit eri o sută de ani din ziua când toate clopotele Parisului sfășiau văzduhul anunțând Francezilor nașterea împărătescului moștenitor al lui Napoleon cel Mare. Un melancolic centenar! Câte imagini nu evoacă el, imagini dureroase, imagini vestejite și cari, strânse în paginile reci și măsurate ale Istoriei ne par un învățământ, o dovadă sguduitoare de capriciile destinului, o împlinire mai mult a cuvintelor lui Solone: „N'ai murit încă. Cât ești în viață nu triumfa de nimic“.

O sută de ani! Cât de promițătoare pentru poporul francez a fost venirea pe lume a fiului Omului, și câte speranțe pusese în el. Recetiți superba poemă a lui Victor Hugo; recetiți liricele evocări ale lui Edmond Rostand; mai treceți-vă odată privirea peste paginile istoriei, pomenind de nașterea, de viața așa de scurtă, și de tragica moarte a bietului duce de Reichstadt — și vă va cuprinde o milă imensă și un tainic fior pentru această existență tragică, pentru această epocă de glorie, de sânge și de vanitate omenească.

O sută de ani! În noaptea de 19 spre 20 Martie 1811 se aștepta facerea Mariei-Luiza. Lumea toată era în așteptare. În palatul Tulleriei, doamnele în marea toaletă de curte, demnitarii în uniforme sclipitoare, veghiaseră până în zori — apoi plecară. Pe la ceasurile 9 dimineța, împăratul obosit, își lua baia. Deodată, medicul Dubois năvălește în cabinetul de marmoră: „Sire!... Sire!... copilul se prezintă rău“ O repede convorbire avu loc între cei doi bărbați: „Și ce vei face Dubois?“ — „Voi întrebuința fierul, Sire“. — „Așa dar e primejdie?“ — „Și pentru mamă și pentru prunc, Sire“. — „Ei bine, scapă-o întâi pe mama“. Și Dubois se duce. Câte-va minute de tăcere!... Un strigăt... Regele Romei s'a născut. Și numai decât tunurile Invalizilor bubulesc, clopotele se leagănă în clopotnițe, catedrala Notre-Dame se cutremură sub teribilele oscilațiuni ale bronzului ei. În vremea asta împăratul ridică pruncul deasupra capului său și-l prezintă asistenților, ca și cum ar fi oferit ochilor poporului imaginea vie a eternității imperiului său. Se zice că Napoleon ar fi exclamat, fericit și măreț: „L'avenir, l'avenir, l'avenir est à moi!“

Vai! i-a fost dat marelui cuceritor să se scrie altfel de cum se aștepta el, istoria vieții sale. I-a fost dat ca Victor Hugo să răspundă mai târziu la exclamația sa plină de trufie:

„L'avenir n'est à persoane, Sire, l'avenir est à Dieu!“

Căci viitorul era Moscova, Waterloo, Sfânta Elena... Și viitorul rezerva aceluia pe care lumea îl numea la nașterea sa regele Romei, slăbul titlul de ducele de Reichstadt, o viață inutilă, o moarte prematură și tragică până la plâns.

... Cum s'a serbat în Franța acest centenar? El nu s'a serbat în mod oficial. Republica are alt-ceva de lucru; Republica e prea ocupată cu meschinele certuri de partid. În lumea politică franceză se dă prea multă importanță intrării în minister a dlui Monis și interpelărilor asupra direcțiunii dela Opéra Comique, spre a se consacra măcar o clipă celebrului eveniment care a sguduit Franța acum o sută de ani. Dar jurnalele, cari exprimă opinia publică, au vorbit toate de bietul duce de Reichstadt și inima oamenilor din popor a fost cuprinsă de o tristă emoțiune. Căci Napoleon e încă venerat în Franța, cu toate urletele cător-va republicani, socialiști, antimilitariști — și mai știu eu? Și gloria acestei țări e încă scumpă fiilor ei, adevărați-

DAJKOVITS E. Atelier de fotografii artistice, — — de primul rang. — — ORADEA-MARE, Palatul Sas.

Fotografii și portrete, reproducții după fotografiile vechi și noi în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Atelierul se află exclusiv numai în Palatul Sas

lor ei fii, cei mai numeroși dar și cei mai mo-dești, pentru a nu-și aduce aminte de trecut, de epoca uluitoare în care grenadirii lui Napoleon bătătoreau Europa întreagă, în sune-tele marșurilor triumfale, sub ochii de vultur ai omulețului cu redingota cenușie...

Fiindcă am pomenit mai sus de nepăsarea guvernului Republicei față de manifestările patriotice, îngăduiască-mi-se să citez un fapt, care a avut săptămâna trecută un ecou în ca-mera franceză. Un deputat a semnalat repre-zentanților poporului o soartă tristă și ingra-titudinea guvernului față de scoboritorii unui viteaz soldat omorât în ziua de 4 August 1870 pe câmpul de bătăe: generalul Abel Donay, faimosul erou dela Wissembourg.

Ei bine, șapte nepoate ale generalului Do-nay trăesc în cea mai neagră mizerie. Gloria numelui lor nu le dau de mâncare și Repu-blica nu se sinchisește de ele. Ea nu se gân-dește să le facă o pensie cât de mică; în schimb aruncă sute de milioane în ghiarele hrăpărețe ale financierilor ei francezi și ovrei. Nepoatele, generalului Donay n'au dreptul la atențiunea ei! Și cu toate acestea, bunicul lor a murit ca erou în odăița de han în care trăgea să moară, patul său era înconjurat de prințul Frederich-Carl și de statul său major, cari, cu chipiurile în mână au adus, un miș-cător omagiu gloriosului lor inamic!

Tolstoi a fost, acum câteva zile, glorificat la Sorbona. Anatole France a prezidat acea-stă mișcătoare solemnitate. A asistat o lume imensă, întreg tineretul universitar, francez, și toți membrii coloniei ruse din Paris. De-ase-menea Anatole France a fost înconjurat de cele mai distinse personalități artistice și lite-rare.

Discursul marelui scriitor francez întru glo-riificarea nemuritorului rus a fost un model de cugetare adâncă, de elan liric de admira-țiune pioasă față de autorul romanului *Răs-boiu și Pace*. „Ceea ce te-a făcut pe tine ne-muritor, o Tolstoi! — a exclamat Anatole France — a fost nu numai imensa ta iubire față de oameni, și transfigurarea ta pe câm-pia de ghiată, dar mai ales geniul tău epic, și inima ta vastă și diversă. Cărțile tale ne fac să plângem de admirațiune, iubirea ta de adevăr, sinceritatea ta ne sgudue. Tu ești Goete al Rusiei, un fluviu sfânt la care se a-dapă popoarele...”

Pe când rostea aceste cuvinte, vocea lui Anatole France era muiată de lacrimi, mustățile și barba lui albă tremurau de emo-țiune. A fost un moment solemn. În amfitea-trul cel mare al Sorbonei, o mare de capete. Frescurile lui Puvis de Chavanues luceau în umbră. Și pe deasupra tuturora ondula gla-sul marelui artist francez, evocând umbra uriașă a marelui rus. Am văzut mulți ochi umezi și multe chipuri pălite de extaz. Stu-denții și studentele ruse au cântat apoi im-nuri din patria lor. Printre asistenți se afla și o fiică a lui Tolstoi. Ședea nu departe de acel ce scrie aceste rânduri. O vedeam cum își apăsă batista pe buze ca să înăbușească hohotele de plâns cari o scuturau...

Să trecem la un subiect mai puțin grav. O problemă de o complexă subtilitate psiho-logică preocupă în acest moment pe spiri-tualii parizieni. Ea a fost pusă mai întâi de avocații Curții de apel a orașului — univers. Acești avocați se adună în fiecare sâmbătă în amfiteatrul Curții de apel, unde fiecare din ei, cum îi vine rândul e dator să facă o con-ferință. Sâmbăta trecută avocatul Marquis a vorbit despre... Sărut!

Și anume: „Sărutul, a spus conferențiarul, pe care doi soți în instanță de divorț îl schim-bă față de martori, este el o dovadă suficientă de împăcare? Vedeți dar că e un caz subtil acesta, și d. Marquis l'a tratat cu spirit și subtilitate. El a vorbit de sărutul unilateral și de sărutul sinalgmatic. Pe când unul e su-perficial și fără importanță, celalalt e schim-bul a două suflete ce se iubesc. Dar cum să facem deosebirea între unul și celalalt, când nu sântem noi înșine în foc? Și cum vor putea domni magistrați să tranșeze o chestiune

demnă de Petrarca, de Rostand, de Eminescu, de Heinrich Heine? Tema e delicioasă și în-tr'un oraș ca Parisul nu se putea să treacă fără a fi exploatată în toate felurile.

Ziarele au deschis o anchetă, la care au fost invitați să ia parte poeții și scriitorii cei mai distinși, artiștii și actorițele. Aceste din urmă par a fi de o rară competență. Ele știu, în rolurile lor, a deosebi un sărut de altul, a determina puterea, sinceritatea, efectul fiecă-ruia dintre ei. Numai îndrăgostiții au fost ex-cluși dela anchetă, că fiind prea subiectivi și incapabili să judece cu sânge rece. Dealt-mintrelea, ei nici n'ar fi primit să se dea la lumină; îndrăgostiții ca și liliecii iubesc nu-mai amurgul, misterul, discrețiunea.

Ori cum ar fi, rezultatul anchetei e divers, interesant, de multe ori delicios. De remarcat e un răspuns al marelui dramaturg Henry Ba-taille, a cărui specialitate e mai ales cazurile de complicațiune sentimentală. Femeile, în schimb au fost mai rezervate... Pudoare?... Nu credem, căci o actoriță pe cât de celebră pe atât de grațioasă a răspuns cu îndrăzneala: „Noi, femeile, murim după sărut, dar nu ne place să vorbim de el!”

Peste puțin se va inaugura la Paris, în fața casei de retragere a artiștilor dramatici, dato-rită mărinimei lui Coquelin, statuia marelui actor. Va fi cea dintâi statuie care va glori-fica în plin oraș pe un artist dramatic. Este adevărat, că Molière abea are un bust la Paris, în strada Richelieu și că Racine n'are nici atât în capitala Franței. Admiratorii lui Coquelin susțin însă că nu se face o prea mare nedrep-tate acestor mari poeți, dându-se un interpret a lor o așa de grabnică onoare; un Mo-lière, un Racine își au operele cari perpetuiază în mintea noroadelor geniul lor, pe când un biet actor n'are ce lăsa după moartea sa, afară de fiorii pe cari i a dat cât a trăit. De aceea trebuie să îi se ridice cât mai repede bronzul, cum să nu fie dat uitării...

Coquelin, la drept vorbind, merită o statuie. Cine l'a văzut în rolul lui Cyrano de Ber-gerac, acela nu-l mai uită. El a fost în acest rol, cecece e Mounet-Sully în rolul lui Ham-let: covârșitor. Coquelin a fost și un cetățean plin de virtuți și un mare filantrop. El a avut toate calitățile, afară de geniul său dramatic. Și nici un Francez nu va refuza să-și unească aclamațiunile la acele ale admiratorilor săi, cari vor avea ocazia în două-trei săptămâni să contempleze în bronz pe creatorul atâtor roluri celebre.

C. R. B.

INFORMAȚII.

ARAD, 25 Martie n. 1911.

— **Lucia Cosma.** Citim în „Neue Freie Presse” ca astă-seară, va avea loc un frumos concert dat de dna Lucia Cosma, în sala Bön-sendorfer, din Viena, cu următorul program:

1. Mozart: Aria Panimei din „Die Zauberflöte”
Aria Cherubimului din „Die Hochzeit des Figaro”
2. Schubert: Schummerlied. Im Frühling. Die Nachtigall. Volf: Verschwigene Liebe. Die Spröde. Die Bekehrte.

3. Widor: La Captive. Cesar Frank: La Procession. Massenet: Bonne Nuit.

4. Fischhof: Komm' geh' mit mir. Berta Boik: Dornröschen. Friedrich Mayer: Der Hufschmied. (Zum Erstenmal).

5. Bizet: Pastorale. Bemberg: Nymyhes et Syl-vains.

6. G. Dima, T. Brediceanu: Rumänische Lieder.

— **Pentru colecta capelei românești din temnița Aradului,** s'a mai primit dela d. H. P. Thomas, contabil din Maria Radna, cor 5.

Dinainte colectați 153

Suma totală cor 158.

— **Copiii nimănu.** Dela un entuziast citi-tor al „Tribunii”, venerabilul profesor din Cra-iova, d. I. Bombăcilă, primim azi următoa-rea scrisoare: Onorată redacție, „Copiii ni-mănu” cari în urma caldului apel al iubitu-lui nostru poet Octavian Goga, sper să de-vină „copiii tuturor”, au trimis și la adresa

mea invitație pentru serata lor dela 5 Martie a. c. N-am trimis încă simpaticilor tineri ajutorul meu pentru sporirea fondului V. Stro-escu, lipsindu-mi o indicație precisă, unde să-l adresez. Cu binevoitorul dv. concurs voi putea ieși din încurcătură, dacă on. Redacție, va osteni a trimite la adresa celor în drept la Cluj suma de 20 cor. ce am expediat-o dvoastră prin mandat postal în scopul arătat. Al Dvoastră I. Bombăcilă profesor pens., Craiova.

Banii s'au primit la administrația noastră și-i rugăm pe cei în drept a ne indica adresa la care să-i trimitem.

— **Moartea episcopului reformat Eröss Lajos.** Episcopul reformat de Debretin Eröss Lajos a încetat din viață azi dimineată.

— **Telegrafia fără sârmă în Arad.** Duminecă în 25 Martie domnul profesor V. Micula va ținea în sala festivă a semi-nariului din loc o conferință despre aerog-rafie. Conferința cu acest subiect deosebit de interesant, va fi menită să popularizeze cunoștințele fizice în cercuri cât se poate mai largi. Pentru o intuiție mai ușoară, în cadrul conferinței se vor face și experiențe cu un aparat de aerografie (telegrafie fără sârmă) în miniatură. Auditorul va plăti o taxă de intrare de 40 de bani, cari se vor întrebuița pentru comandarea de aparate pentru laboratorul fizic.

Inceputul la orele 5 după masă.

— **Dela Societatea „Petru Maior”.** Primim următoarele: Acei domni, cari au împrumutat că și din biblioteca societății „Petru Maior”, și (deși au fost provocați în repetate rânduri) nu le au reînăpăoiat, sânt rugați pe calea aceasta să ni-le trimită în timpul cel mai scurt, căci altcum vom fi nevoiți să le facem o reclamă nepăcună publ-cându-le numele în ziare.

Pentru societate: A. Sasu, președinte. A. Mager, secretar.

— **Populația Cernăuțului.** După noul recensământ, Cernăuțul are 83.956 mii de locuitori, dintre cari 11.000 Români, 14.000 Poloni și Ruteni, 17.000 Ger-mani, 28.000 Evrei, restul alte națiuni.

— **Excursie în Italia.** Făcând de Paști o excursiune de studii în Italia (Veneția, Florența, Roma, Neapol, Pompei etc.) cu studenții din cl. VII a gimnaziului din Brașov, cari și-au adunat bani în mai mulți ani, apelez la binevoitorii noștri, cari apre-ciind valoarea unei asemenea excursiuni, doresc a contribui cu ceva, ca să putem lua cu noi și vre-o doi studenți săraci, dar distinși, cari ar merita să se bucure de binefacerea acestei ocazii. Darurile rog a mi-se trimite până în 4 Aprilie n. Brașov 9 (22) Martie 1911. Dr. Ios. Blaga, pro-fesor.

— **În atențiunea învățătorilor.** Ministrul de culte și instrucțiune publică cu ordinațiunea sa din 8 Februarie a. c. Nr. 11501 a aprobat definitiv „Abecedarul Fonomimic” scris pe baza călăuzei: Metodul Fonomimic aplicat la învățarea cetitului și scrisului românesc de Gheorghe B. Boieriu și Gheorghe Codrea. Aceasta spre orientarea celor ce s'au interesat și până acum de aprobarea acestei cărți de școală. Autorii.

— **Asentările în comitatul Aradu-lui.** Ministrul de honvezi a adresat autorităților aministrative din comitate o circulară, prin care se somează ca în restimpul lunei Aprilie și Mai să se facă asentările.

În comitatul Aradului asentările vor avea loc în următoarea ordine:

În cercul Borosbebiș vor avea loc în 1, 3, 4, 5 și 6 Aprilie. În cerc sânt 851 flăcăi, cari ajung la asentare.

În cercul Borosineu în zilele 8, 9, 10, 12 și 13 Aprilie cu 809 flăcăi.

În cercul Chișineu cu 1036 flăcăi, se vor ținea asentările în 15, 18, 19, 20, 22 și 25 Aprilie.

În cercul Radnei cu 603 flăcăi se vor ținea în 27, 28 și 29 Aprilie.

În cercul Elek cu 758 flăcăi se vor ținea în 1, 2, 3 și 4 Mai.

În cercul Șiriei cu 993 flăcăi se vor ținea în 6, 8, 9, 10 și 11 Mai.

În Arad cu 871 flăcăi se vor ținea în 13, 15, 16 și 17 Mai.

În cercul Peca cu 766 flăcăi se vor ținea în 8, 9, 10 și 11 Mai.

În cercul Hălmașului cu 486 flăcăi se vor ținea în 13, 15 și 16 Mai.

În cercul Tîrnova cu 615 flăcăi, alegerea va avea loc în Pincota, în zilele de 18, 19 și 20 Mai.

Anul acesta vor ajunge la asentare feciorii născuți în 1890, 1889 și 1888.

— **Demisia guvernului bulgar.** Din Sofia se anunță că primul-ministru Malinow a remis Miercuri regelui demisia întregului cabinet.

Retragerea cabinetului pare datorită unui conflict între Coroană și guvern.

În cercurile oficiale se dă următoarele explicații neașteptatei demisioni a ministerului:

În urma promulgării pe ziua de ieri a legii pentru modificarea Constituției dl Malinow a voit să lase regelui latitudinea de a-și constitui un nou guvern, care se presideze alegerile pentru marea Adunare Națională și să obție dela parlament ratificarea definitivă a marelui act istoric, din 5 Octomvrie 1908, al proclamării Bulgariei ca regat independent.

Pentru cei inițiați, însă, motivului retragerii cabinetului Malinow trebuie căutat, în afară de conflictul final cu Coroana în campania de presă a partidelor adverse, în amenințările oculte cu un apel violent la un act de autoritate din partea suveranului. În sfârșit, guvernul demisionat a ținut seamă și de șoaptele că i-se vor face greutăți, spre a se târăgăni și chiar zădărnici procesul contra ex-miniștrilor stambuloviști.

Ori cum ar fi, fapt e că evenimentul s'a produs în momentul când mai puțin era așteptat. Căci, în ultimul timp opoziția n'a ținut nici o întrunire publică, n'a lansat nici un manifest către popor, — cu un cuvânt n'a întreprins nici o acțiune extraparlamentară de natură a sdruncina situația cabinetului.

Regele a acceptat demisia cabinetului, însărcinând pe miniștri ca până la rezolvirea crizei, să gereze afacerile departamentelor respective.

— **Impușcarea unui plugar român.** Petre Ghilezan, econom în Beodra (comitatul Torontal) trecea Marți seara pe uliță, mergând fără griji spre casă. De-odată răsună în tăcerea serii târziu o împușcătură. Când s'a adunat oamenii din sat, Ghilezan era mort, și jăruit de ce avuse la sine. Încă nu se știe cine este făptuitorul omorului, dar jandarmeria din Chichinda-mare trage nădejde să puie în curînd mâna pe ucigaș.

— **O carte despre Maupasant.** Fostul camerier al scriitorului Guy de Maupasant a scris o serie de amintiri asupra stăpânului său de pe vremuri cari sub titlul „Francois, Souvenirs sur Guy de Maupasant“ au apărut acum în volum. Din cele scrise în această carte se vede că cunoaște activitatea scriitorului cu mult mai bine decât te-ai aștepta dela un servitor și chiar în felul său de a scrie e ceva din realizmul surprinzător al stăpânului — Servitorul Francois a intrat în slujba lui Maupasant prin anii 1883. La început nu-i chiar convenia livrea, dar pe urmă s'a împăcat cu gândul. Puțin în urmă au plecat amândoi la Etrétat unde scriitorul avea o vilă. Pe aici se învârteau foarte mulți vizitatori de sece feminin, întocmai cum se părăndeau și amantele în locuința din Paris și pe cari când începeau să-l plictisească le alunga într'un mod destul de brutal! E atrăgătoare și istoria cu o mică marchiză, care negăsindu-l într'un rând acasă, i-a lăsat pe birou o filă de hârtie pe care scrisese „Cochon“. Mai târziu servitorul ajunsese intimul stăpânului care adeseori îi făcea confesii despre credințele sale literare. Afară de micile intimități din viața scriitorului de carte, ne mai dă și câteva pagini asupra boalei care a răpus viața lui Maupasant.

Cursuri ee stupărit din Gödöllő. S'a publicat concurs pentru cursurile periodice de stupărit pe anul 1911. Preoții vor participa în luna Iunie, din 14—27 iar învățătorii în 12 August st. n. Ceice participă la aceste cursuri vor primi cunoștințe teoretice și practice în acest frumăș ram al economiei precum și deprindere în a face coșnițe sistematice și revizitele ajutătoare la stupărit. Participanții capătă gratuit întreaga întreținerea și capătă și rebonificare pentru călătoria cu treul pe cl. III a. Aceasta însă trebuie să o ceară deodată cu rugarea de primire, pentru ca celor primiți să li-se dea adeverință (igazolvány) dela căile ferate pentru călătoria cu prețul de jumătate. Pentru fiecare curs se primesc câte 20 de ascultători. Rugarea de primire provăzută cu un timbru de 1 cor. și adresată lu. Ministru de agricultură să se dea prin autoritățile superioare cel mai tâziu cu o lună înainte de începerea respectivelor cursuri. Recomandăm preoților și învățătorilor noștri să participe cât mai mulți la aceste cursuri.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Eitz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. n.

x Vitrina fotografului Eugen Lieblich din strada Erzsébet Nr. 56 e adevărata senzație a Sibiului, ce privește execuția și stilul fotografiei moderne. Atragem atenția ou. public asupra acestui fapt și-l rugăm să-i cerceteze atelierul.

Notez, că revizitele aceste le pun la dispoziția preanoratorilor comandatori în caz de solvire deodată cu comanda, cu 3% mai ieftin decât cât face prețul original; iar la comanda a conto (până la 12 luni) cu prețul original satorit în susamintita ordinațiune. Arad, 1911. Cu tot respectul Iugusz I. és Fia. librar. Arad, Andrassy-tér.

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cel mai modern;
Supraveghiere medicală continuă (constantă). —
Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical
Budapesta, B-dul Ferencz-körút 29.
Consultații dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.
Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

POȘTA REDACȚIEI.

Bilinsky, Toplița, Nuvela trimisă am publicat-o la foileton, sub titlul *Robii dragostei*, în 10 August 1910, când s'au serbat cincizeci de ani dela nașterea poetului. Ne pare rău. Poate cu alt prilej veți nimeri mai bine. Salutări.

P. C. (Roabav). S'a expediat îndată după primire.

I. L. (Izsena). N'o mai cunoaștem nici noi.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și cons.

Dr. B. BASIOTA medic
specialist în morburile femelești.
Cinj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No 6.
Consultații între orele 8—10 a. m. 3—5 p. m.

BIBLIOGRAFII.

La „Librăria Tribunei“ se află de vânzare următoarele cărți mai nou apărute:

Ion Dragoslav: Nuvele. a 2 cor. + 20 fil. porto.

Duliu Zamfirescu: Anna (Ceeace nu se poate) a 2 cor. + 10 fil. porto.

Biblioteca „Steaua“ a. 20 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 24. St. O. Iosif: Din legendele Neamului Hohenzollern.

Nr. 257. Dragoslav: Flori și Povestii.

La Librăria „Tribunei“ se află de vânzare: Bibl. Minervei a 30 fil. + 5 fil. porto:

Nr. 100. Dr. Th. Miroseneșcu: Cura de slăbit și de îngrășat.

Nr. 101. C. Flamarion: Urania. Volumul I. Traducere de I. Mihălcescu și C. Chifu.

Nr. 102. C. Flamarion. Urania. Vol. II. Traducere de I. Mihălcescu și C. Chifu.

M. Sadoveanu: „Apa Morților“, roman. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

Em. Gârleanu: „Într'o noapte de Mai“, nuvele. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

Vasile Pop: „Iubirea e biruitoare“, nuvele. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

M. Eminescu: „Lumina de Lună“, poezii complete. Prețul 2 cor. (+ 30 bani porto).

C. Bertolazzi: „Zile de sărbătoare“, comedie în 3 acte. Prețul 40 bani. (+5 bani porto).

C. Moldovanu: „Cetatea Soarelui“. Poezii. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

S. Masoch: „Creditorii“, novelă. Prețul 30 bani. + 5 bani porto).

Chateaubriand: „Atala“. Prețul 30 bani. (+ 5 bani porto).

Sadoveanu: „Soimii“, roman. Ed. III-a a 2 cor. (+ 20 fileri porto).

Victor Eftimiu. Fără suflet. Nuvele și schițe a 30 fileri plus 5 fileri porto.

Apostol D. Culea. Învățământul despre natură. În școala primară a cor. 3.50 plus 30 fil. porto.

Lacrimi, Adio și declamări funebreale. Manual pentru preoți, învățători, cantori și pentru tot omul care dorește a cunoaște valoarea acestei lumi trecătoare, de Aron Boca din Velcheriu. Ed. II. revăzută și îndreptată a 70 fileri plus 5 fileri porto.

C. Rădulescu Motru. În zilele noastre de anarhie. Serisori către tineri a 15 fil. plus porto.

H. Stahl. București ce se due. Cu 95 ilustrațiuni originale a cor. 2.50 plus 20 fil. porto

Ioan Adam. Vorbe de elacă. Cor. 1.25 plus 10 porto.

Sofocle. Oedip la Colona. Traducere din grecească de M. Jorgulescu. Cu o prefață de N. Iorga, a 75 fileri plus 5 fil. porto.

Delavrancea:

»Luceafărul«. Dramă în IV acte à 2.50 + 20 fileri porto.

N. Iorga:

Studii și documente cu privire la Istoria Românilor, à 3 cor. + 10 fil.

Istoria Românilor pentru poporul românesc. Ed. a II-a à 3.50 cor. + 20 fil.

Agostol D. Culea:

Învățământul despre natură în școala primară. à 3.50 + 30 fil.

Biblioteca Teatrului Național:

Nr. 10, Schiller, Don Carlos, Poem dramatic în 5 acte și 17 tablouri. Trad. de G. Coșbuș, 50 fil. + 10 fileri porto.

Nr. 11, Calderon, Judecătorul din Zalamea. Dramă în 3 acte. Trad. de O. Densușianu à 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 12, P. Locusteanu, Nevasta lui Cerceluz Frasă într'un act à 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Minervei, à 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 93 Xavier de Maistre. Călătoriile împrejurul odăiei mele.

Nr. 94 Clara Tschudi. Tinereta Mariei Antoineta. Vol. I. Trad. de Anestin.

Dr. V. Bîanu:

Doctorul de casă sau Dicționarul sănătății. Foarte recomandabil pentru toți, mai cu seamă căriurilor, preoților și învățătorilor. à 14 Cor.

N. Iorga:

Viața femeilor în trecutul românesc. à 175 Cor.

Andrè Chénier:

Oaristys. Bucolică după Teocrit. à 15 fil.

G. Dobrogeanu Ghinea:

NEOIOMBĂGIA.

Studiu economico-sociologic al problemei noastre agrare. à 3.50 Cor.

Biblioteca populară Socec No 101—103.

Edgar Allan Poe: Nuvele extraordinare. Traducere de Barbu Constantinescu. à 80 fileri.

J. Corbu. Ad Astra!

Astronomie populară în icoane.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

(200 coroane intrate din vânzarea acestor cărți sunt menite victimelor anului 1910.)

Prețul 2 cor. + 20 fil porto.

Scăderea populației creștine și înmulțirea jidanilor în orașele României. Cause și remedii. Trei prelegeri ținute la Vălenii de Munte. — Cu o prefață de A. C. Cuza, profesor. à 60 fileri.

Dr. Eraclie Sterian:

Educația Sexelor.

Ediția III-a. à 150 Cor.

Dr. F. Grünfeld:

Secretele sexuale.

à 1— Cor.

Stavrinos:

Povestea lui Mihai Vodă Viteazul. à 15 fileri.

Cereți catalogul de cărți gratuit.

Toate cărțile anunțate aici se găsesc de vânzare la Librăria »Tribuna«.

MOBILE

din cauza schimbării localului
se vând cu prețuri

ieftine

în fabrica de mobile alui

BEISZ

Oradea-mare-Nagyvárad
dela 1 Mai în Rákoczi-ut 14.

Cele mai bune

oroloage de turn

le pregătește:

Nádlér A.

urmașul lui Leutwyler F. E.

Budapesta, VII,
Strada Práter Nr. 9.

- Execută și invențiuni. -

Preț-curent și prospect
— la dorința gratuit. —

Acci cari se vor provoca la
ziarul Tribuna primesc favor.

- Fondat în anul 1891. -

Ministerul Finanțelor.

Direcțiunea Comptabilității Generale
a Statului și a Datoriei Publice.
Datoria Publică.

Nr. 1155021.

22 Februarie 1911.

Publicațiune.

A 41-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 4% amortibilă din 1890, împrumutul de Lei 274,375.000 se va efectua în ziua de 10 Martie / 1 Aprilie 1911, ora 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri în valoare nominală de Lei 4.975.500 în proporția următoare:

249 titluri de câte	5.000 Lei	1.245.000
597 » » »	2.500 »	1.492.500
1492 » » »	1.000 »	1.492.000
1492 » » »	500 »	746.000

3830 titluri pentru o valoare nominală de Lei 4.975.500

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Comptabilității Gen.
a Statului și a Datoriei Publice.

D. Vbrovici.

! Cancelarie administrativă ! și birou de informațiuni ! în Budapesta.

Procur și dau informațiuni în toate afacerile procesuale, extraprocesuale, administrative și comerciale, mijlocesc împrumuturi personale, ipotecare și amortizaționale ieftin și în scurt timp: mijlocesc cumpărări, vânzări, exarendări de bunuri, mașini motoare și alte rechisite economice: finanțez parcelări de moșii, exoperez ajutoare de stat pentru preoți, învățători, școale și pentru cumpărare de izlaze și pășuni; efectueiesc totfelul de comande comerciale eventual și la bursă prompt, pe lângă taxe moderate și anticipația pentru corespondență.

Dr. Constantin Manea,
advocat diplomat

VIII., Aggteleki-u. 10., I. 7. Telefon 171-27

A N U N T.

La Librăria Ier. Preda, Făgăraș, se primește per 15 Aprilie st. n.

un practicant (calfă)

pe lângă condițiile cele mai favorabile.

Cunoașterea limbii maghiare e neapărat de lipsă. 1—2

Croitor român în Arad.

Aducem la cunoștința on. public din loc și jur că începând cu ziua de azi dl

Gheorghe Marița.

Strada Kossuth nrul 66.

și-a deschis un atelier de croitorie civilă și militară, unde pregătește totfelul de haine, din stofe, fabricate din țară și străinătate, la ultima modă și eleganță, deasemenea și, straiie pentru preoți. Reputația dlui Marița ne oferă o garanție că va putea satisface întru toate așteptărilor lumii elegante, și că am câștigat întrinsul o forță de mână întâi ce privește breasla ceasta. Il recomandăm publicului cu toată căldura.

A N U N T.

La proprietarul Ioan Popescu în Magyarád se află de vânzare în cvant mare și mic:

vin vechiu și nou
de Măderat.

CREDIT

pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți mijlocește mai avantajos:

Herzog Sándor
Arad, Str. Weltzer János 15.

— Telefon No 376. —

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

Este trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupesti sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva căruia oamenii să și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr-ului PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta IV. Muzeum Körut 13. unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupesti ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranele sifilice boalele de țevă, bășică, nervi și șira spinării, începuturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și eșire separată. În cece privește cura, depărtarea nu este piedică, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înălătura numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curii, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fiecăruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m.)

Tratament și cu serumul Ehrlich 606.
Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist în Budapesta, dela 1 Noemvre IV., Muzeum-körut 13.

Un potcovar diplomat

caută aplicare ca măestru potcovar la miliție din România de călărăși sau tunari. Eventual se angajază ca faur și la curți boierești din România. Ofertele sunt a se trimite la administrația Tribunei.

Birou de informații!!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

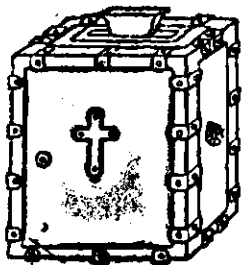
Birou de informații și Agenție românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac totfelul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate. La aviz aștept la gară.

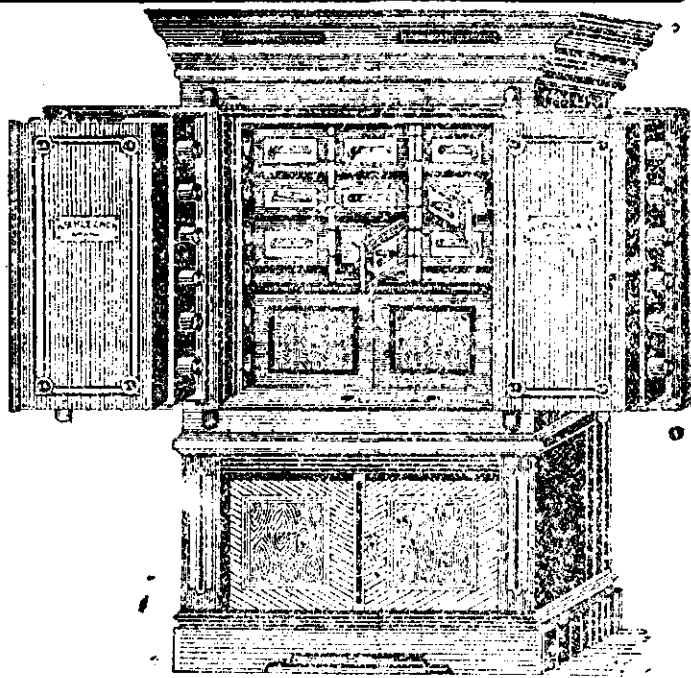
L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III/19.

A. SCHLEZACK fabrică de casse pentru bani și trezorerie în Sibiu-Nagyszeben, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scylolith și asbest incombustibile, recunoscute de cele mai bune. Scutare și casse panterate sigur din antogen și thermit, camere panterate, casse pentru acte, casete, prese pentru copiat, lacăte de siguranță, etc.

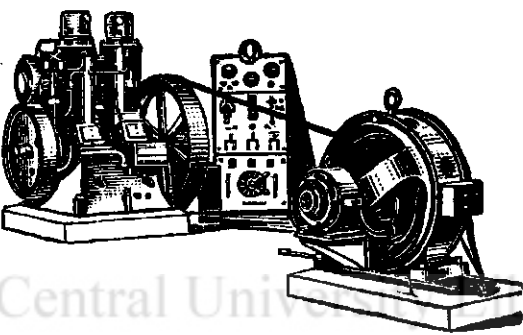

Referindu-vă la ziarul nostru vi-se trimite prețuri curente gratuit și porto fr. Fabricare din materialul cel mai bun.

UZINĂ ASORTATĂ CU INSTALAȚII ELECTRICE COMPLETE

Pentru mori, fabrici, ferme, etc.

Motoare de olei brut SWIDERSKI
Motoare de München ptu benzina, gaz și gaz condensat.
Mașini electrice M. S. W.
Pompe centrifugale și turbine.

Auspiciile inginerilor și preliminările de spese le pune bucuros la dispoziție.

"ELEKTRA"
soc. pe acții pentru edificarea uzinelor electrice
Budapest, VI., Gyár-u. 11/L. Telefon 84—64.

Dipl. de onoare Lovrin 1902. Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și ajutori bisericești.

Intențiat în 1888. Telefon pentru comit. și oraș 488.

Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE
în colțul străzii Lonovics și Jenő Jöberceg, vis-à-vis de hotelul «Hungaria».

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preoților cât și a acelor, cari voiesc să cumpere pentru biserici capele, sau societăți de înmormântare

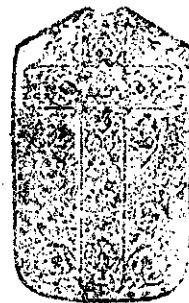
odăjdii, steaguri, cruce, statue

- sau altfel de ajusturi bisericești -

tot astfel marele său asortiment pentru materiale — necesare la formarea ajustărilor bisericești. —

Pentru literările mele iau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

Premiat cu medalia cea mare la exp. s'lenară de la Moscova în 1896.

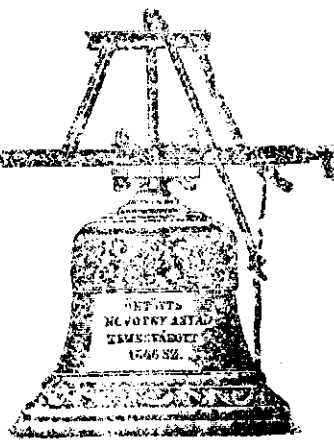

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote, a lui

ANTONIU NOVOTNY TIMIȘOARA - FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricte, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătute, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GAURITE** de dânsul inventate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai răsunător, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătute, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătute — ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-curente ilustrate gratis.

In atenția proprietarilor de pomi.

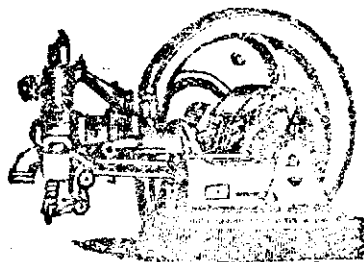
Ofer altoi nobile de pruni bosnieci, anume „Balkansca Carica“ (împărăteasa din Balcan) și „Kraljica Bosne“ (Regina Bosniei.)

Altoile de doi trei ani cu coroană frumoasă sânt de cel mai bun soi al prunilor cunoscute până acum. Fructele proaspete sânt foarte mari extraordinar de dulci și gustoase, se coc pe la sfârșitul lui August și sânt potrivite ca fructe pentru masă și uscate, ori pentru pregătirea magiunului sau a rachiului.

Prunele mele nu sufer de păgubitoarea boală de frunze Polystigma rubrum cum se întâmplă la prunele obișnuite la cari de multe ori cade frunza în mijlocul verii și rodul suferă simțitor. Prunii mei au fost premiați în repetite rânduri cu premiul întâi din partea guvernului Bosniei și Herțegovinei, cu medalie de aur la expoziția milenară din Budapesta din 1896, la expoziția din Viena în 1897 cu medalie de argint la expoziția universală din 1900 la Paris și cu medalia de aur, la prima expoziție agrară din Bosnia și Herțegovina la Sarajevo în 1910. Pentru calitatea altoitor mei de pruni primesc cea mai extremă garanție.

Sava T. Kojdič, mare proprietar în Brčka, (Bosnia),

Fabrica de motoare A. G. din Drezda.
Cea mai veche și mai mare fabrică de motoare din Germania.

Expedează renumitele motoare și locomobile de benzină, ulei brut, gaz și petrolu precum și motoare absorbitoare de gazuri.

Noutăți neîntrecute.

— Generator absorbitor de gazuri — UNIVERSAL.

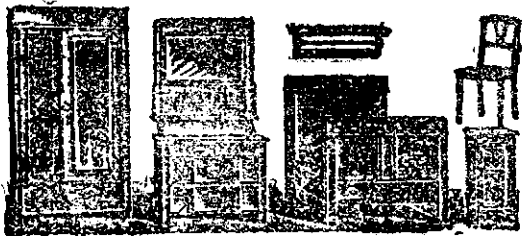
Spesele de mănare și puterea de cai costă numa 1 fil. pe oră.

Reprezentat general:

Ignác Gellert & Comp.
Budapesta, Teréz-körut 41. — Telefon 12-91.
Garanță deplină. — Condițiuni favorabile de plată.

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL
tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are în depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrate în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai ieftine până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. **Mare asortiment de mobile de alamă și fier, de asemenea și fotolii.**

Dózsa János maeștru -
cojocar în
Nagyvárad, Zöldfa-passage Nr. 9.

Se recomandă ca maeștru perfect întru prepararea tuturor articolelor aparținătoare acestei branșe precum:

gulere preparative, gulere boia, manșoane (muff) în executare modernă și după cel mai elegant gust. Blane și tocuri de picioare, etc. Reparaturile se execută prompt.

Horváth István

fabricant de instrumente muzicale în
Budapesta, Rákoczi-ut 51.

Recomandă pe lângă prețuri moderate

pianuri, cimbale, pianine, violini, flaute, harmonice, precum și tot-felul de instrumente muzicale. Prețul școlii Kuliffay pentru învățatul cimbalei 7 cor. Țin în depozit piese românești pentru cimbale. Catalog (ilustrat) de prețuri la dorință se trimite gratis și franco

OH! DOAMNE!

Mă 'nădușe afurisita de tusa.

In contra tusei, răgușelei și flegmei s'a dovedit de cel mai bun mijloc

Pastilele-Egger

cari nu strică apetitul și au un gust excelent.

— Prețul unei cutii 1.20 cor. —

— O cutie de probă 50 fileri. —

Depozit principal la:

farmacia „**NADOR**“ gyogytár
Budapest, VI., Váci-körut 17.

SĂ TRĂIASCĂ!

„Pastilele lui Egger“ m'au vindecat îngrabă!

Se poate capăta în Arad la farmaciile: Berger Cyula, Földes Kelemen, Hauer Lajos, Hajós Árpád, Krebsz Géza, Kárpáti János, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyás, Vojték Kálmán și la drogeriile: Nestor Hanzu și Vojték és Weisz. — In Gyorok la farm.: Masznik Dániel. — M.-Pécska: Adler Gy. Lajos. — O.-Pécska: Ioan Rocsin. — Simánd: Csiky Lukács. — Sikszon: Füredi Ede örök.

SCULPTOR

și PIETRAR.

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKANYI EDE —
sculptor și pietrar în
— SZATMÁR-NÉMETH. —

Lucrări: Sculptură și monumente, altare amvoane, grilaje, bazinuri, statuele, rugi, cruci, pietre pentru mormint, etc. etc.

Clasa arhitectonică: Canouri, maușolee, poduri, — scări balustrade, pavagii ș. a. —

Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rijniți — pentru sămânță și sare, tocile etc. —

Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă — prețurile cele mai convenabile. —

Se fac gratuit deseneuri, rezervându-se dreptul de proprietate. — Vă rog să fiți atenți la firmă. —

Motoare șvedeze pentru olei brut!

(Brevetul lui Hirsch Frank, Stockholm)

în poziție orizontală și verticală.

Mașini motorice ieftine și sigure, se pot instala oriunde.

Motoare sistem Diesel.

Motoare cu gaz.

Motoare

cu benzină, în cea mai bună execuție! Execuție promptă.

Surányi Victor

inginer tehnic diplomat, fabricant de mașini agricole

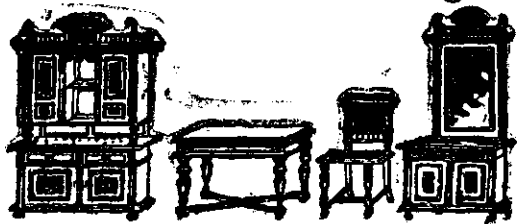
Bpest, VI., Teréz-körut 21.

Cereți catalog.

MAGAZIN DE MOBILE**Joan Réthi**

Simplu artistic pentru edificii și mobile, în Sibiu — N.-szeben, Elisabetg. 20.

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de școli, biserici, magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă livrare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

CANARINI

■ Cele mai frumoase cântărețe moderne ce cântă ziua și la lumină. Cântăreață tină 4, 5 fl. de 1 an 6, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Ouătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soi. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine mămuțe și câini de soi se capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comandelor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Prăvălie nouă!

Sub firma »Depozit de rachiri din valea Crișului« (*Körösvölgyi pálinka raktár*) s'a deschis în Arad, Andrassy-tér 5. (Palatul Almay) o prăvălie nouă unde se vinde:

rachiu de prune

de drojzii, rom. coniac, licheuri precum și **VINURĂ** din pivni-

— țele lui Almay în sticle. —

Așteptând sprijinul onor. public

Cu stimă:

SCHWARCZ PÁL
conducător.

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte în Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și plafoane

bisericești.

Ține în depozit cruci mari pentru drumuri de țară și dulceie.

Picăturile de stomac a lui Brády

provăzută cu marca de scutire S. Maria de Mariacell pe cari poporul le numește „Picături de Mariacell, pentru stomac“, de 30 de ani s'au întrebuițat cu succes așa, că sunt indispensabili pentru orice casă. — Picăturile acestea au efect neîntrecut la iregularități de stomac, contra stomacului stricat ardere de stomac, înucierea scaunului, — circiuri de cap și stomac; greață, amețeală, vomare, insomnie, colică, anemie, gălbănare, etc.

Se capătă în fiecare farmacie. — O sticlă mare Cor. 1.60, sticlă mică 90 fil. 6 sticle Cor. 5.40 3 sticle mari Cor. 4.80. Pentru trimiteră înainte a sumei trimite franco: — **BRÁDY K.** farmacie la „Regele Ungariei“ în VIENA, — I. Fleischmarkt 2., Depot 5. —

FIȚI ATENȚI! la marca de scutire, care reprezintă pe Sta Maria de Mariacell, la împachetarea roșie și la subscriere, care este copie chipului de pe latură și să respingeți orice imitație. — — —

Fischer Testvérek

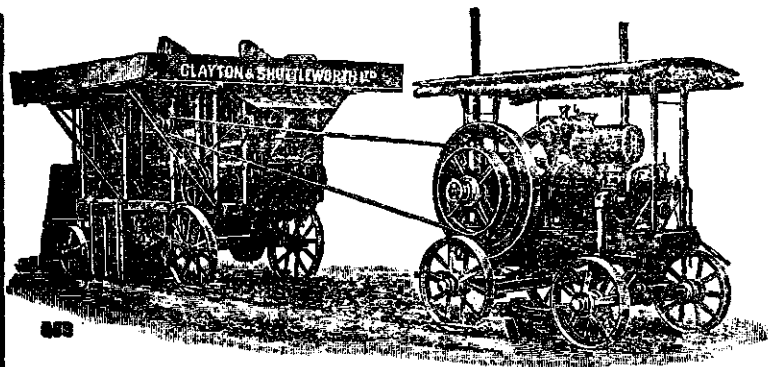
fabricanți de țesături de sîrmă, împletituri de sîrmă p. garduri, site și de coarde din sîrmă de oțel (madrațe) pentru paturi etc.

Arad, József-főherceg-ut 8.
Fabrica: Kossuth-utca No 45.
Telefon No 537.

Recomandă în atenția on. public magazinul bogat cu lucrări de biranșa aceasta, care se capătă cu prețuri ieftine de concurență. — Catalog de prețuri trimite gratuit.

INSERATE

cu prețuri moderate, se primesc la administrația Tribunei din Arad.

Agentura fabricel de mașini agricole:

Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut.

Tulumbe cu motor cu gaz.

Motoare cu benzină

Oleiuri de uns.

Mare depozit
în CLUJ.

Inspecția inginerului gratuit.

Anteprișa agricolă comercială ardeleană
Dr. Oliver Osztián & Comp.
Cluj (Kolozsivár), Ferenc József-ut Nr. 31.
Telegramadr: Coloniale Kolozsivár.

Telefon interurban No. 934

Articole de
specialitate.

Cereți prospecturi.

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu—Nagyszeben—Hermanstadt
Erzsébet-u. No 56 (casa proprie).

= Execută toffelul de icoane artistice. =

Platinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. **Picturi renumite în oleu** în toată mărimea, după orice fotografie mică.

Fotografierea copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimii este primul.

Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios.

Prețuri moderate.

Cu deslușiri servesc.

Aviz.

Aduc cu plăcere la cunoștința onoratului public de dame, că în urma avantajoselor mele legături, am făcut cumpărături în condiții favorabile, drept aceea apropiindu-se sezonul de primăvară și vară, rog să mă cerceteze cu vizita lor, fiind în situația de a vinde cele mai moderne

pălării pentru dame

pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Solicitând prețiosul sprijin, cu deosebită stimă rămân

LÁZÁR CZ.

salon de modă pentru pălării de dame.
Arad, Andrásy-tér 13.

Vinzare de

mașini agronomice.

Pluguri Mayton și grape. Mașini de secerat și cosit. Vânturătoare. Treiere și Mașini de sămănat. Acareturi de lăptărie. Car pentru boi și cai. Măturători de zăpadă. Mașini de tăiat napi și șeșcă. Teasc de olei. Căldare de fierț rachiu. Felinare, lanțuri, furci, topoare, etc.

Arbuști, și altoi de peri, nuci și meri se vând pe lângă 50 de fileri bucata la **Ferma lui**

Váradí Török Gyula din Dézna.

Bencsik Zsigmond în Déva

Oferă

ghete americane și franceze

cusute cu mâna în atelierul propriu — precum și —

ghete gata

f. moderne p. bărbați, femei și copii.

galoși, ghetă comode și p. gimnastică. —

Mare magazin de gume renumite de Sullivan pentru tocuri la ghetă și creme excelente.

Ghetele pentru picioare neregulate și bolnave le pregătesc după măsură. — La comanda din provincie este destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

Fabrica de tâmplărie instalată cu putere de mașini a lui Rudolf Gy. Brassai

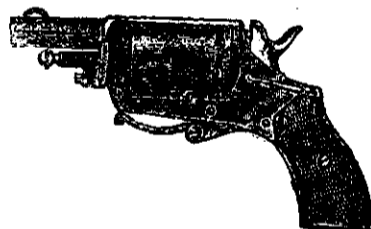
Orăștie (Szászváros) Str. Spitalului 10. (Casa proprie)

Se recomandă pentru furnizarea oricăror lucrări de tâmplărie (mășerie) pentru clădiri, atât în loc cât și în provincie. La comandă se pregătesc în orice stil și calitate, **mobile** pentru camere de locuit, **birouri**, instalații pentru băcăni, farmacii, mobilieră pentru biserici și școli, din lemn bun și uscat, pelângă prețuri convenabile. Planuri și modele se trimit gratuit. Comandele se execută prompt și conștiințios.

A. SZÁNTÓ

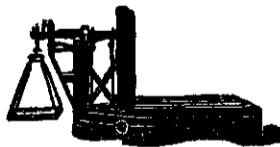
armurar, optician și fabricant de cumpene

Besztercze, Strada Spitalului

Pregătește toffelul de arme, pistoale, revolve, apoi cumpene deci- și centimale după ultimul sistem de legalizare pelângă prețuri ieftine și execuție plăcută.

Primește deasemenea repararea, pre lângă garanție și prețuri ieftine, a mașinilor de cusut- și de scris, a bicicletelor și cumpenelor.

Țin în depozit toffelul de arme, revolve, cumpene, greutăți ș. a. de permanentă.

HOTELUL PALACE

DIN BUDAPESTA
RÁKOCZY-UT 43. SZ.

SUB SUPRAVEGHEREA
PERSONALĂ ALUI

RENDES SZIDOR

cu 150 camere luxos aranjate, locuințe separate, cu instalații confortabile. Camere dela patru coroane. In restaurantul hotelului cântă taraful lui **Pongrácz Lajos** din Cluj.

Bucătărie franceză și ungurească de primul rang. Pensiune completă începând dela 10 cor. Bere de Pilsen. Vinuri prima calitate. — Conduc de **UNTEREINER JÁNOS**, fost otelier în Alsó-Tátrafüred. — Adresa telegrafică: »Hotel Palace« Budapest.

Oltoiuiri de struguri

expediasă,
garantând de soi
viță americană

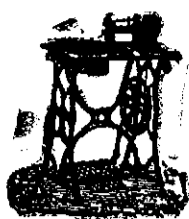
etedă și cu rădăcini, precum și în diferite soiuri
recunoscute de trainice asortiment bogat;

Kuküllőmenti első szőlőoltvány-telep

proprietar: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 16. sz. (Nagyküküllő megye).

==== Pofliți și cereți prețuri curente ilustrate! ====

Din prețul curent se pot cesti scrisori de recunoștință din toate părțile țării; și așa toți cei ce doresc să comande pot cere mai întâi informațiuni dela persoanele cunoscute așa verbal ca și înscris, nădărnice încrederea ce o pot avea în firma de sus.

M. Schromm

mehanic

Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public
din loc și jur

marele său atelier mehanic

aranjat în Brașov, Hosszú-utca 27, unde
se efectuează tot felul de lucrări atingă-
toare în această branșă, precum:

**mașini de cusut, biciclete,
gramofoane și apaducte,**

pe lângă prețurile cele mai convenabile
și execuție solidă și punctuală.

Nu mai sunt dureri de stomac!

A KAKUKFU KESERU

HASZNALATA

Mijlocul de casă patentat — IARBA CUCULUI
AMARĂ după o folosință de câteva zile încetează
cu totul lipsa de apetit, vomarea, nervositatea de
— stomac, diarea și ori-ce durere de stomac —
Prețul unei sticle mici 80 fil., sticlă mare 2 cor.

Szentgályi Dánie, farmacist, Gödöllő.

Să vă păziți de imitații! Veritabile sunt numai când
pe dop și pe acoperiș e patenta «elix fumar. off.»

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru
scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa

sculptori și măestrii pletrari.

Atelierul central Cluj—Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

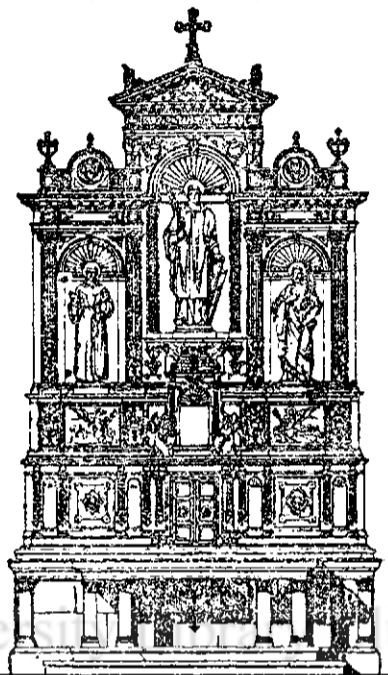
Magazin de pietrii monumentale,
fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:

Sibiu—Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

Filiale:

Déva și Nagyvárad.

Szeifert János

sculptor,

Arad, Magyar-utca 29.

Pregătește tot felul de lucrări
din acest ram, ca *iconostase,*
amvoane, aranjamente pentru
biserici și salon, tot felul de
sculpturi pentru tâmplari. Re-
paraturi se efectuează prompt;
comandele din provincie se e-
xecută grabnic. — Pentru a-
casta solicit binevoitorul spri-
jin al publicului

Cu stimă: Szeifert János.

Abonați și răspândiți TRIBUNA

Expoziția generală din Paris 1900 „Grand Prix“.

PRAY PENTRU VITE de Kwizda

dietetic, mijloc pentru cai, vite cornute și
pentru oi.

De peste 50 de ani se folosește în cele mai
multe grajduri pentru promovarea apetitului,
la mistuirea rea, pentru îmbunătățirea laptelui
și pentru înmulțirea laptelui la vaci.

Veritabil numal
cu marca de acu-
tirea de-act.
Se capătă în far-
macii și droguerii

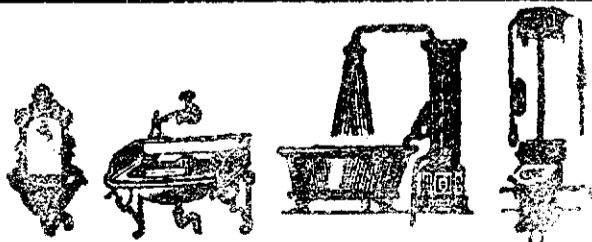
Catalog de pre-
țuri gratis
și franco.

Depozit princ.:

Franz Joh. Kwizda, farmacist, liferantul curții ces. reg. austro-ung., reg
române și reg. bulgare. Korneuburg bei Wien. —

Apa- ducte.

Cei ce doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui
Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.

cunoscut atât în Budapesta cum și întreaga țară. Telefon Nr. 779.

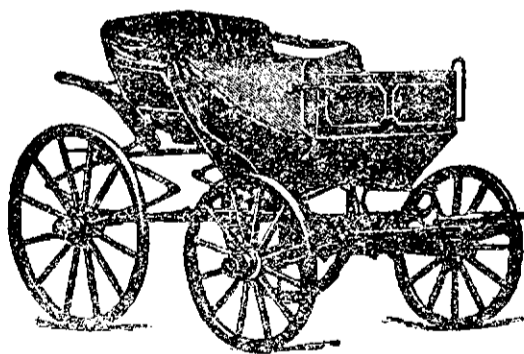
— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de
apaducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărni
și școale. — Specialist în sonde. — Primește pe lângă condiții avantajoase
ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.

Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rânduială a caselor și pen-
tru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor
— noui care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanția de 3 ani. —

MAJOROS JÓZSEF

fabricant de trăsuri

Lugoș, Str. Andrei Nr. 5.

Magazin permanent
de trăsuri noi și
— prefăcute. —

Reparaturi și ori-ce
lucrări din ramul
acesta se efectuează
repede și prompt.

Lucru bun, serviciu
solid și conștiințios

Construcții de mori.

Efectuește

FABRICA DE MAȘINI MAYER, SOC. ACT.

în Szombathely și Budapest V., Váci-körut 61.

Mașini pentru mori și instalații
complete de mori sunt cele mai
perfecte! Site, scaune, pentru
suluri, mașini pentru curățirea
grîșului și mașini pentru despo-
iat de ori-ce sistem și mărime.

Construcții de mori.

Construcții de mori.

Construcții de mori.

Fructificarea cea mai bună și cea mai modernă de capital!

Tuturor acelor, cărora le zace mai puțin în interes, să-și lase capitalele lor erezilor, decât să-și asigure și-eși un venit anual mai mare, deci tuturor căsătoriilor fără copii etc. dar și acelor cari în urma funcției lor, nu se bucură de penziune ca d. p. negustorii, calfele, diurniștii etc., le recomandăm la *singura bancă de asigurare indigenă*

„TRANSSYLVANIA”

să-și acuire o

Asigurare de penziuni

pentru capitalele lor.

După tariful nostru de penziuni poți primi de exemplu pentru un capital de K 10000 — după la

40 de ani o penziune care începe la 60 ani cu	22.70% =	K 2270
45 „ „ „ „ 60 „ 9.40% =	K 940	
40 „ „ „ „ 65 „ 20.90% =	K 2090	
50 „ „ „ „ 65 „ 10.90% =	K 1090	

pe când efectele, casele de păstrare etc., aduc după același capital abia cel mult 4.5% = K 450.

O asigurare mai favorabilă de vârstă abia se poate închipui.

Afară de aceea mai recomandăm și tarifele noastre nou introduse I^o X^o și XI° la cari după tot la câte trei ani de asigurare se plătește o parte de câștigul de 40%.

Toate celelalte asigurări pe viața omului se primesc în cele mai favorabile condiții.

Prospecte se trimit la dorință franco și informații se dau la *Diracțiune în Sibiu* și prin reprezentanții cu cea mai mare plăcere.

Reprezentanța pentru Arad se află la domnul Iuliu A. Herbay, strada Szécsenyi No. 1.

Karl G. Sadler clasiornicar
giuva ergiu
și optic în
Bestercze, Spital-gasse 23.
(lângă „Hotel Sahling“).

Mare magazin de:

clasiornice de buzunar

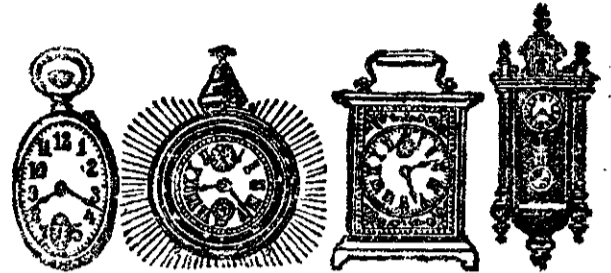
din aur argint și din nickel.

Oroloage de părete, deșteptătoare și cu pendul.

Articli de aur și argint.

Articlii optiei și ochelari de Ratenow.

Reparările a tot felul de articli în bransa aceasta se efectuează cu conștiințozitate și cu prețuri moderate

Fondat în anul 1882.

Telefon No. 688.

BRUCKNER LIPOT

tapețier, decorator și fabrică de mobile în

ARAD,

Andrássy-tér, tér palatul Neumann.

(Lângă cofetăria Matzky).

Recomandă mobilele sale propriu pregătite, solide și de o execuție elegantă. *

Pentru camere de dormit dela 190 florini.

NEUSCHLOSZ BUTOR

Sufragerie (prânz-tor),

dela 140 florini.

Garnituri de salon,

dela 95 florini.

Prețuri de cumpărare

:: convenabile. ::

Se vind exclusiv MOBILE

din lemn tare și vestit

NEUSCHLOSZ.

Furnisorul asociației

căilor ferate ungare.

Atelier de I-u rang.

Cel mai mare depozit de cuptoare de olane

MICHAIL WAGNER

fabriant de cuptoare și olar,

Bestercze, Ungargasse 12.

Recomandă cuptoare de olane, căminuri, cuptoare pentru bucătării; fabricație proprie, pelângă prețuri moderate, modele simple până la cele mai complicate în culori variate și moderne.

Totfelul de reparaturi și prefaceri se efectuează cu prețuri convenabile

Comande pentru băi de vană și căptușirea pereților se fac deasemenea din asortimentul depozitului.

Magazie de articli pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI

ARAD,

Forray-utca Nrul 2.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit

noutățile de primăvară

în stofe, mătăsuri, delainuri, zeyruri, cretoane, batisturi și multe alte articole cari nu se pot toate înșira.

Cea mai bogată magazie în articli pentru sfintele biserici

și preoți

Postavuri de reverenzi, briuri preoțești, roșii, vânate și :: negre. ::

Ciorapi împletii în temniță.

„CONCORDIA”

instituit de credit și economii ca societate pe acții în Ozora-Uzdin.

Prospect de emisiune.

Adunarea generală a institutului nostru ținută la 2 Martie 1911 a luat cu privire la urcarea capitalului social următorul conclud:

Capitalul social se urcă prin duplicarea acțiilor vechi din fondul de rezervă general și prin sumele ce se vor subscrie pentru optarea acțiilor noi.

Pe baza acestei hotărâri a adunării generale oferim prin aceasta spre optare respective subscriere acțiunile din noua emisiune pe lângă următoarele condițiuni:

1. Fiecare acționar are dreptul de preferință să opteze pentru atâtea acții noi câte acții sunt trecute pe numele lui în registrul acționarilor.

Prețul unei atari acții noi pentru acționari vechi se fixază la suma de C 110— din cari 100 coroane se vor adauge la capitalul social iar 10 coroane— după detragerea tuturor speselor de emisiune — se vor conta în favorul fondului de rezervă.

2. Acțiunile neoptate în conformitate cu dispozițiunile punctului 1 se vând din mână liberă atât la acționarii vechi cât și la neacționari cu prețul de C. 130— din care sumă 100 Cor. se vor adăuga la capitalul social iar restul de 30 Cor. — după detragerea tuturor speselor — se vor conta în favorul fondului de rezervă.

3. Terminul pentru dreptul de optare precizat în punctul 1. se fixează până la 1 August 1911, cu aceea observare că acei acționari cari până la acest termen nu se vor declara și nu vor participa la subscriere își perd dreptul de preferință.

Subscrierea pentru optare precum și însinuare la acțiunile neoptate este a se face pe contrapagina acestui prospect și a se trimite împreună cu rata primă care face de fieștecare acție 10 coroane — direcțiunei institutului până la 1 August 1911.

4. Terminul ultim pentru subscrierea acțiilor precizate în punctul 2. se fixează ziua de 1 Noembrie 1911, cu aceea observare, că însinuirile se vor lua în considerare după ordinea intrării lor la direcțiune.

Subscrierea este a se face pe contrapagina prospectului și împreună cu acesta și cu rata primă de 10 Cor. per acție are a se trimite direcțiunei institutului.

5. Pentru plățirea prețului acțiilor se stabilește următoarele modalități:

Pentru acțiunile optate în sensul punctului 1.			Pentru acțiunile subscrise în sensul punct. 2		
1. La subscriere per acție	Cor.	10—	1. La subscrierea per acție	Cor.	10—
2. prima Ianuarie 1912	»	20—	2. prima Ianuarie 1912	»	25—
3. » Martie 1912	»	15—	3. » Martie 1912	»	20—
4. » Mai 1912	»	15—	4. » Mai 1912	»	20—
5. » Iulie 1912	»	15—	5. » Iulie 1912	»	15—
6. » Septembrie 1912	»	15—	6. » Septembrie 1912	»	20—
7. » Noembrie 1912	»	20—	7. » Noembrie 1912	»	20—

Acționarilor și respective subscribenților de acții le stă în libera voie a solvi și mai multe rate deodată ori chiar și întreg prețul acțiilor subscrise.

Acțiunile noi se vor libera numai după plățirea întregului preț de emisiune. Până atunci acționarilor li se va libera certificat interinal în care li se vor cvita toate ratele solvite.

6. Acțiunile de nou emise precum și cele duplicate nu vor participa la dividendă anilor 1911 și 1912 ci după sumele plătite în contul lor — institutul garantează subscribenților 5% interese, socotite dela ziua solvirei până la finea anului 1912.

Din contră pentru ratele de acții cari nu se vor solvi la termen vor avea a plăti institutului 6% interese de întârziere.

Acționarilor cari n'au solvit la termen vre-o rată li se pun prin publicarea numerelor acțiilor respective, în foaia societății conform §-ului 9 un termen de 40 zile, și dacă nici până la expirarea acestuia nu vor solvi ratele restante — atunci sumele plătite cad în folosul institutului iar titlurile de acții se vor anula și sub aceiași numeri se vor emite alte titluri de acții. Anularea se publică. — Acționarul însă rămâne responsabil față de societate cu înțelesul §§. 153 și 171 din legea comercială.

7. Cu începerea dela 1 Ianuarie 1913 acțiunile noi precum și cele duplicate vor intra în toate drepturile și se vor bucura de toate favorurile acțiilor vechi; convocarea adunării generale pentru stabilirea capitalului social redicat în sensul acestui prospect se va publica în foaia oficioasă a institutului »Tribuna« și »Revista economică«.

Din ședința plenară a direcțiunei institutului de credit și economii »Concordia« ținută în Ozora-Uzdin la 15 Martie 1911.

DIRECȚIUNEA.

„IANER” cremă neunsuroasă

Cel mai nou produs igienic pentru curățirea și înfrumusețarea feței. — Înlătură petele galbene, bucele pricnuite de infierbânteli, sgrăbunțe și alte necurătenți de piele. Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes.

1 teglă 1 coroană.
„Ianer” pudră. E non plus ultra pudret. Bună la baluri, saloane și de zi-nie folo, care acopere încreșturile și e cu totul nestricăcioasă în culorile: roza, aibă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Ianer” săpun 1 bucată 60 fileri.
„Ianer” pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Ianer” apă pentru gură Bună pentru dinți scorburoși și gingelii burețoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă cor. 1-60, jumătate sticlă, 80 fileri.

„Ianer” esență pentru păr Excelență pentru înlăturarea mătreței și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri.

„Ianer” pomadă pentru creșterea părului. 1 teglă 2 coroane.

„Ianer” vâpseală pentru păr pentru a colora în negru, brunet ori blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e exchibă ca cominde să se noteze că părul înărunțit în ce col are să se vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane

„I a n e r” apă care face părul blond Pentru a vâpsi în timp scurt, în băl, aurii, părul blond, roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

Pentru înconjurarea contrafacțiilor numai „Preparatele lui Rudolf Ianer” ieșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăra la

Farmacia „Maria ajutătoare” alui Rudolf Ianer, Temesvár, Gyárvaros Fő-ut 70.

Mlădițe Delaware!

Cel mai nobil soi Nagy Gábor.

Soi împământent în regiunea noastră de peste 20 de ani și e lăsit în întreagă țară; dă recoltă bogată, vin dulce și tare. Nu trebuie veulat nici stuopit, căci nu-i strică nici un fel de boală, nici filoxera. Mlădițe frumoase cu rădăcini bune, până ține asortimentu, 1000 buc. cl. I 35, 100 4 l. br. 1000 bucați clasa II-a 20 cor

Pentru transplantarea mlădițelor simple se trimit îndrumări și comande se prînesc pelângă anticipație de 10% la Fischer și Wolner în Hildoboszeg. II

NICOLIN - Timișoara - (Centru).

str. Tekerépen-tár 4.

Articole de cofură specială.

Systeme Balke

Chignon, bucle, împlețiuri, turbane, plete, transformări, peruce, bandouri.

Specialități de parfumerie, garnituri pentru curățitul mânilor, nouăți de piepteni, ornamente pentru păr.

Mare depozit în articole de toaletă, ape de păr, pudră.

Primul salon pentru fizaj, conservarea, ondularea, spăarea, colorarea și curățirea părului și a mânilor din Ungaria de sud, Comande prin poșta se efectuează prompt. Preț — — — curent gratis și franco. — — —